

BUDAKALÁSZI

XVII. évfolyam | 4. szám
2023. május

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Калазу

A SZENNYEZŐ FIZET

Teljes körű feltárás után
kármentesítés a Lenfonó területén

A TARTALOMBÓL

- Községi Költségvetés: szavazzunk a javaslatokról | 7. old.
- Közmeghallgatás volt a Faluházban | 4. old.
- Figyelem! Kezdődik a lakcímek felülvizsgálata | 5. old.
- Szépbe szöve – 50 (+1) éves a Lenvirág Táncegyüttes | 22-23. old.
- Nemzetközi fesztiválsikerek és a közösség ereje – interjú M. Tóth Gézával | 20-21. old.
- Gólkirály Budakalászon – a futball örök szerelem | 28. old.

Újrapapír

BEN-KEL Kft.

Gyergyay Benedek
Mobil: 06 30 / 20 20 254
Honlap: www.benkel.hu
E-mail: benkel@benkel.hu

Gyártóüzem: 2009 Pilisszentlászló, Szentendrei út 19.
Bemutatóterem és értékesítés: 2009 Pilisszentlászló, Dózsa György u. 30.

Borvirág B'orchestra
Lilium Acoustic Gyermek játéktár
- Egy csipetnyi Budakalász -

Házi ízek, titkos receptek, tradíciók

További információk:
weboldalon és a facebookon

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9.
+3670/331 7183, +3626 340 468
INFO@KOSKAROLYMH.HU
WWW.KOSKAROLYMH.HU

IX. PILISI KÖSTÖLŐ
Kulináris- és Gasztronómiai Fesztivál

2023.06.17.
szombat
11.00 - 16.00

BUDAKALÁSZ

TELJES ÁLLAPOTFELMÉRÉS UTÁN KÁRMENTESÍTÉS

TISZTELT BUDAKALÁSZIAK!

Évtizedek óta halogatott teljes körű környezeti állapotfelmérés indult az egykori Lenfonó és Szövőgyár területén. A terepmunkák július közepéig tartanak és várhatóan 50-60 fúrópontból vesznek majd mintákat. Mivel Budakalász érvényesíteni tudta a „szennyező fizet” európai környezetvédelmi irányelvet, a költségeket az Energiaügyi Minisztérium megrendelésére az állam finanszírozza.

Budakalászon mindenki láthatta, hogy a Barát patak vize színe hol piros, hol kék volt, attól függően, hogy a szövőgyárban milyen színű textilfestéket használtak éppen, de csak 2021 januárjában tudhattuk meg, hogy Lenfonó területén maradt szennyeződés milyen brutális. Nem voltunk tisztában a helyzet komolyságával, de akadtak kivételek.

Tudták, hogy baj van, de nem csináltak semmit

Egy biztos, elődeink évek óta tudhatták, hogy nagy a baj: Rogán László egykori polgármester például egy 2011-es közmeghallgatáson kérdésre válaszolva jelezte, szerinte 600 millió lenne a területen a bontás és a kármentesítés. A környezetszennyezés problémája azonban a szőnyeg alatt maradt. A 2017-es közmeghallgatáson a civilek ismét rákérdeztek a Lenfonó környezeti állapotára. Azt a szóbeli választ kapták, hogy a talajt 1,5-2 méter mélyen cserélni kéne, ennek költségeit már 1-1,5 milliárd forintra becsülte Krepárt Tamás alpolgármester.

2018-ban a CivilKalász írásban kérdezett rá: van-e szennyeződés a lakóházak közelében és az mennyire súlyos? Ercsényi Tiborné, egykori alpolgármester ekkor már úgy válaszolt: nincs információjuk a talaj szennyezettségéről, nem készült vizsgálat és ezért kalkuláció sincs a mentesítés költségeiről.

Mérgező anyagok – az egészségügyi határérték sokszorosát mértük

2020 őszén nekiláttunk ennek is, mert a központi elhelyezkedés mellett a gyárterület vízbázisvédelmi területen fekszik, egy esetleges szennyezés ezért sem játék. 2020 novemberében megbízást adtunk a Ciklámen utcához közel eső kisebb terület talaj- és talajvíz vizsgálatára azután, hogy ott két megfigyelő kút került elő. Ezek arról árulkodtak, hogy a környezeti állapot már korábban folyamatos ellenőrzésre szorult. Különösen aggasztó volt, hogy az illetékes hatóságok nem tudtak a létezésükről, de kitartó nyomozással a Vízföldtani Adattárban megtaláltuk a nyolcvanas évekből származó dokumentumokat, amelyeket átadtunk az illetékeseknek is.

Saját vizsgálatunk az egyik mintavételi ponton jelentős egészségügyi kockázatú vegyületeket mutatott. Magas volt az arzén, króm, réz és a cink szennyeződés, a kőolajszármazékokra utaló toxikus anyagok jelenléte pedig a határérték sokszorososa. 2021 februárjában tájékoztattuk a Környezetvédelmi Hatóságot és a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság illetékeseit a lesújtó eredményekről, és kértük a szükséges hatósági vizsgálatok mielőbbi

A pakurát gőz- és melegvíz-termelésre használták. A vasúti tartálykocsikon eltérő leeresztő csatlakozások voltak, de a telepen csak egyfajta, így a lefejtéskor sokszor jó része mellé folyt. Folyamatosan állt az olajsár.

Fotó: Gaján Vilmos helytörténeti gyűjteményéből

megindítását. Hosszas jogi és környezetvédelmi eljárások után elértük, hogy nemrég állami közreműködéssel elindult a teljes gyárterület környezetszennyezésének feltárása, és ősszel a kármentesítés pontos módjáról és menetrendjéről is lesznek információink.

A tényfeltárás a teljes gyárterületre kiterjed, feltárják a talajban, illetve a talajvízben lévő szennyeződések és lehatárolják a szennyezett területeket. Ehhez talaj- és talajvíz mintavételre és más geodéziai mérésekre is szükség lesz. A terepi munkákat július 31-éig le kell zárni, mert a laboratóriumi vizsgálatok eredményei után a kármentesítési technológiát meghatározó szakmai tanulmányt kell készítenie a feladattal megbízott konzorciumnak.

A „szennyező fizet”

– a teljes feltárás után kármentesítés

Mivel a szennyeződés kizárólag a gyár korábbi tulajdonosának, a BUDA-FLAX Budakalászi Textil Rt.-nek, illetőleg jogelődjeinek tevékenységével hozható összefüggésbe, az eljáró hatóságoktól „a szennyező fizet” európai környezetszennyezési irányelv alapján kértük a felelősség és a kárelhárítási kötelezettség megállapítását.

Bár a gyár bezárása után – a kilencvenes évek közepétől – Budakalász a tulajdonosa a gyárterületnek, elértük, hogy a feltárás és a kármentesítés is állami megrendelésre (uniós forrásokból) történik. Az államosítás után a gyár állami tulajdonban működött. Mivel a szennyezés ekkor keletkezett, az okozott kárért is az államnak kell felelnie.

A gyárterület része a közeli vízbázis védőterületének, ezért a mielőbbi kármentesítés kiemelt közérdek, hiszen Budakalász mellett további tizenhárom dunakanyari település (Pilisvörösvár, Pilisszentiván, Pilisszántó, Pilisszentkereszt, Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Pilisszentlászló, Pomáz, Solymár, Szentendre, Tinnye és Üröm) százezer lakója is erről a vízbázisról kapja az ivóvizet.

Dr. Göbl Richárd
polgármester

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Tavaszi közmeghallgatás a Faluházban

Nyílt testületi ülés és közmeghallgatás volt a Faluházban április 26-án. Az első napirendi blokkban a Képviselő-testület elfogadta a budakalászi közbiztonságról készült rendőrségi beszámolót, módosította a védett utakra történő behajtás rendjéről szóló önkormányzati rendeletet és terítékre került az idei évtől bevezetni kívánt új települési adó ügye is. A közmeghallgatáson az elmúlt félév eseményeinek összegzése után a megjelent budakalásziak kérdéseket tettek fel a képviselőknek, több témával kapcsolatban pedig a véleményüket is megfogalmazták.

A Szentendrei Rendőrkapitányság elkészítette 2022. évi beszámolóját, melyben városunk és a régió közlekedés- és közbiztonsági helyzetét mutatta be. Dr. Turi-Kovács Áron Péter rendőr alezredes szóbeli kiegészítésében elmondta: a 2021-es kiugróan eseménytelen év után a közlekedési esetszámok főként a Covid-időszak után jelentősen megnövekedett utazások miatt romlottak. A Szentendrei Rendőrkapitányság vezetője elmondta, a feladatok ellátásában példaértékű az együttműködés a budakalászi Városrendészettel. A testület a rendőrségi összegző után elfogadta a Váci Katasztrófavédelmi Kirendeltség Szentendre Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság és a Pomázi Önkormányzati Önkéntes Tűzoltóság tevékenységéről szóló beszámolót is..

Dr. Turi-Kovács Áron Péter rendőr alezredes, a Szentendrei Rendőrkapitányság vezetője

A képviselő-testület a folytatásban módosította a védett utakra történő behajtás rendjéről szóló önkormányzati rendeletet, ez alapján a Sport utca zsákutcai részét is felvették a behajtási engedély köteles területek közé. A forgalmi rend változását táblák is jelzik.

Az idei évtől bevezetni kívánt új települési adó is terítékre került. Budakalászon korábban nem vezettek be idegenforgalmi adót, de az elmúlt években jelentősen nőtt a városba turisztikai és rekreációs céllal látogató egynapos turisták száma (jellemzően a Lupa-tó és az Omszk-tó) környékén. A városvezetés egy új adónem bevezetésével kívánta megteremteni a megnőtt környezetterhelésből fakadó többletfeladatok anyagi forrását és fontos célja volt, hogy az idegenforgalmi adóbevételek a budakalászi tavak és a Duna-part fejlesztésének is forrása legyen. Az eredeti elképzelés szerint az idegenforgalmi adó mintájára történt volna meg az adó beszédése.

A rendelkezés a budakalászi lakcímkártyával rendelkezőkre nem vonatkozott.

Tavaly szeptemberben a hivatal előze-

tes normakontrollt kért a Pénzügyminisztériumtól, akik az ismételt megkeresésre januárban a kormányhivatal illetékességét jelezték. Ezután fordultunk a Pest Vármegyei Kormányhivatalhoz, akik törvényességi felhívásukban jelezték: bár az adóketés rendben van, az adóbeszedés módját azonban az önkormányzat rendeleti úton nem szabályozhatja, arra csak törvény adhat felhatalmazást. Ezek után az adórendelet nem léphet hatályba, elmaradása a költségvetésben 12 millió Ft adóbevételek-kiesést okoz.

A képviselő-testület egyúttal úgy döntött, hogy a települési adó beszédési módjának megváltoztatásához a Belügyminisztérium Önkormányzati Államtitkárságához fordul és kezdeményezi a szükséges jogszabályváltoztatást. Ehhez a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége és a választókerület országgyűlési képviselőjének támogatását is kikéri.

A sikeres pályázatoknak köszönhetően a Faluház udvarán is jelentős fejlesztések várhatók: professzionális, fedett nagyszínpad, kiszolgáló helyiségek és az épület stílusához illeszkedő pergolasor is épül. Ennek jegyében a képviselő-testület döntött a közbeszerzési eljárások megindításáról. A testületi ülésen elhangzott: az egyik Sekrestyés utcai ingatlan értékesítésére kiírt pályázat eredményes volt, ezzel 44 millió forint plusz áfa bevételhez jut a város.

A napirendi pontok után megkezdődött a tavaszi Közmeghallgatás. Elsőként Forián-Szabó Gergely alpolgármester számolt be az ősz óta eltelt időszak legfontosabb önkormányzati eseményeiről, valamint a Budakalászon megindult, illetve előkészített számos fejlesztésről. Kiemelte: a város vezetése a rezsisválság ellenére is fenn tudta tartani Budakalászt zavartalan működését. A szűkös finanszírozási források és növekvő központi elvonások ellenére zökkenőmentes volt az intézményeink működése. Büszkék lehetünk arra, hogy sok településsel ellentétben Budakalászon a közművelődési lehetőségek sem szüneteltek, a helyi közösség számára fontos programokat a nehezebb időszakban is meg tudtuk tartani.

Nagel István és Forián-Szabó Gergely alpolgármesterek válaszoltak a lakossági kérdésekre

Ezt követően Nagel István alpolgármester válaszolt az előzetesen, írásban feltett kérdésekre. A folytatásban a megjelent budakalásziak további kérdéseket tettek fel, több témával kapcsolatban pedig a véleményüket is megfogalmazták. A helyi közlekedés nehézségei és a behajtási rendelet eddigi tapasztalatai ezúttal is több témát szolgáltattak a résztvevők számára. Nagel István alpolgármester rámutatott arra, hogy a városvezetés mindenkivel korrekt, építő együttműködésre törekszik.

A testületi ülés megkezdése előtt adták át az idei Kalászi Pajzs Érdemérmét. Az elismerést a Városrendészet munkatársa, Mészáros György vehette át. Az eseményt a város közösségi oldalán, élőben követhették az érdeklődők, a felvétel utólag is visszanezhető.

Mészáros György kapta idén a Kalászi Pajzs Érdemérmét

A Kalászi Pajzs városi elismerés eredetileg a rendvédelemmel, közbiztonsággal foglalkozó, és a helyi szinten mértékadó módon feladatot ellátó állami, önkormányzati, rendvédelmi szerv vagy civil szervezet tagjának adományozható. A városi díjak odaítélését érintő rendelet három évvel ezelőtti módosításának köszönhetően erre a helyi díjra már nem csak rendészeket és további rendvédelmi dolgozókat jelölhettek a budakalásziak, hanem hétköznapi hősöket is, akik tettükkel egy vagy több ember életére gyakoroltak nem mindennapi hatást.

Az elismerést az április képviselő-testületi ülésen adta át Forián-Szabó Gergely alpolgármester

Az elismeréshez díszoklevél, emlékplakett és pénzjutalom jár, a díjat Szent György napjához kötődően az április képviselő-testületi ülésen adták át a Faluházban. A Kalászi Pajzs Érdemérmét és a díszoklevelet 2023-ban Mészáros György vette át.

A díjazott 2016 óta dolgozik a Polgármesteri Hivatalban. A Városrendészetet járőreként, majd 2022-től előadójaként fontosnak tartja a szabályok betartását és az ügyfelekkel való kapcsolattartást. Egyaránt helytáll szolgálatirányítóként és a járőrözési tevékenység ellátásában. Helyzetfelismerő képességének köszönhetően sok esetben már a helyszínen, lakosságbarát módon, gyorsan és hatékonyan oldja meg a felmerülő problémákat. Munkájával hozzájárul a közrend és a közbiztonság fenntartásához. Tevékenysége kiemelkedő és példaértékű, munkája kiemelten hasznos.

Olvasóink nevében is gratulálunk az elismeréshez!

Mit kell tudni a lakcímek felülvizsgálatáról?

2015 előtt Magyarországon a közigazgatás nem rendelkezett egységes, az ország valamennyi címét lefedő központi cím-adatbázissal. A központi címregiszter (KCR) létrehozását és alkalmazását azóta jogszabály írja elő. A jogalkotó célja az volt, hogy az addig különböző nyilvántartásokban (ingatlan-nyilvántartás, lakcímnilvántartás, postai cím-nyilvántartás) címadatokat egyetlen nyilvántartásba egyesítse, hogy azok naprakészek, pontosak legyenek. A Polgármesteri Hivatal megbízásából a kalászi címek ellenőrzése ABC sorrendben, utcánként történik, és csak azok kapnak értesítést, akiknek tennivalója van. A cél az, hogy a lehető legkevesebb változtatással feleljünk meg a jogszabályi elvárásoknak. A felülvizsgálat májustól októberig tart.

Miért kell felülvizsgálni a lakcímeiket?

A jogszabály előírásai alapján az ingatlanok cím-elemeinek – házszám, épület, lakás megjelölése – felülvizsgálata Hivatalból szükséges és ahol indokolt, ott a címelemeket helyre kell igazítani, vagy módosítani. A KCR miatti lakcímváltozás ún. költözéssel nem járó lakcímváltozásnak minősül.

Mit jelent ez a gyakorlatban?

A felülvizsgálati kötelezettség nem csupán a házszámmal nem rendelkező ingatlanok házszám megállapítására vonatkozik. Előfordulhat, hogy az évtizedek óta használt cím megváltozását jelenti, amennyiben újra kell számozni az utcát, vagy az ingatlant. Erről a változásról a Hivatal az érintetteket írásban, határozat formájában tájékoztatja. A határozatot azok a lakók kapnak, akiknek megváltozik a lakcíme, illetve azok, akiknek a jelenlegi lakcíme ugyan változatlan marad, de eddig a központi címregiszterben nem volt nyilvántartva. A Hivatal erről értesíti a Pest Vármegyei Kormányhivatal Szentendrei Járási Hivatal Kormányablak Osztályát (a továbbiakban: Kormányablak).

Az új cím hirdetőményí úton is közzétételre kerül a helyben szokásos módon (a Hivatal hirdetőtábláján), valamint a honlapon is naprakész információkkal fogunk szolgálni. Címváltozásnál a fogyasztó közszolgáltatóval kötött szerződésének módosítása szükségessé válik, ezért a közszolgáltatók felé az érintett fogyasztóknak is eleget kell tenniük a címváltozással kapcsolatos bejelentési kötelezettségüknek.

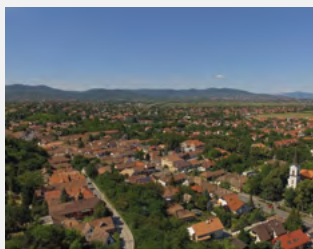
Hol és milyen esetben kell az okmányokat cserélni?

Azoknak, akik valamilyen adminisztrációs okból eddig nem voltak nyilvántartva a központi cím-regiszterben, nincs teendőjük, a lakcímkük változatlan maradt. A címváltozással érintett ingatlanba bejelentett személyek lakcímkártyájának cseréjét a Kormányablaknál kell intézni, ugyanis az eljárás a korábbi lakcímkártya bevonásával jár. Ez az eljárás illetékmentes.

A forgalmi engedély cseréje nem kötelező, kérelemre a Kormányablakban illetékmentesen bejegyzik az új címet.

A személyi igazolvány cseréje nem szükséges.

Amennyiben a címkezelési eljárás eredményeképp vállalkozás székhelyének, telephelyének címe is megváltozik, a címváltozásra vonatkozó bejelentési kötelezettség az egyéni vállalkozót, illetve a vállalkozás képviselőjét terheli.

Milyen kötelezettségekkel jár ez?

Az ingatlan tulajdonosa köteles az ingatlan, a közterületről jól látható táblán feltüntetett számmal ellátni, annak folyamatos karbantartásáról gondoskodni. A házszámot – amennyiben annak fizikai akadálya nincs – az

épülettel szemben állva a kaputól jobbra eső falra kell elhelyezni.

A megváltozott közterületnevek, valamint házszámok tábláit a tájékozódás zavartalansága érdekében az elnevezéstől számított 1 évig eredeti helyükön kell hagyni, átlósan piros színnel át kell húzni. Az 1 év eltelte után az ingatlan tulajdonosa köteles a megváltozott utcanév – vagy házszámot eltávolítani.

Milyen jogszabályok rendelkeznek erről?

A központi cím-regisztrerről és a cím-kezelésről szóló 345/2014. (XII. 23.) Korm. rendelet Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testületének közterület- és településrész nevek megállapításáról, valamint a házszámozás rendjéről 22/2017. (IV. 28.) rendelete.

A lakcímek felülvizsgálata jogszabályi kötelezettség. A májusban kezdődő folyamat ABC sorrendben, utcánként történik és várhatóan októberben fejeződik be. A Polgármesteri Hivatal célja, hogy a lehető legkevesebb változtatással feleljünk meg az elvárásoknak. Ennek érdekében kérjük a budakalásziak megértő közreműködését!

Gondozzuk az értékeinket

Az új Településképi Rendelet a megújult Értékkataszterre épül. Az új szabályozásról Kálmán Kinga főépítést, illetve a 249 védelem alatt álló épületet tartalmazó leltárat, azaz az új Értékkatasztert kidolgozó független szakembereket kérdezhettük.

Kálmán Kinga főépítész elmondta, hogy az Értékkataszter tartalmaz minden megőrzésre érdemes építményt, amik többnyire a budakalásziak magántulajdonában állnak. A védett épületek megóvása a tulajdonosok és a település közös érdeke. A településünk arculata véglegesen megváltozna, ha a eltűnnének vagy sérülnének azok a karakterjegyek, amiket a védelem alá vont épületek őriznek.

A lakossági fórumon a független szakértői csapat részletesen bemutatta, hogy melyik lakó vagy ipari épületet, hidat, útszéli keresztet, szobrot pontosan miért tartottak megővásra érdemesnek. A Német Nemzetiségi Tájháza például azon túl, hogy a városunk építészeti múltjára jellemző karakteres elemek megtestestülése, mint épület is magas minőséget képvisel. Az ilyen épületeket változatlan formában érdemes megőrizni; úgy, ahogy azt a régi kalásziak ránk hagyták. Vannak épületek, amik a bővítések, átépítések hatására elvesztették jellemző karakterjegyeiket, így kikerültek a kataszterből annak ellenére, hogy nem lettek feltétlenül csúnyábbak, vagy kevésbé értékes lakóingatlanok.

A kalászi épületek roppant sokfélék, a kataszterben megtaláljuk a Luppaszigeti modernista nyaralókat, amik évszázados építészeti hagyományt hordoznak, a Sport utcai ipari épület is védelmet élvez. A régi kataszter 2005-ben jött létre, így az elmúlt 18 év alatt sok minden megváltozott, eltűnt, átépítésre került.

Kálmán Kinga főépítész

Fotó: Szabó Zoltán

Értékvédelmi pályázat – segítünk az épített értékek megőrzésében

Budakalász Város Önkormányzata Települési Értékvédelmi Pályázatot hirdet a település területén található helyi védettséget élvező épületek, építmények felújításának támogatására.

A benyújtott pályázatokat Budakalász Város Főépítésze előzetes szakmai véleményét követően a Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság bírálja el. Az eljárás során a bizottság vizsgálja az épület elhelyezkedését, megjelenését, a benyújtott terveket, az értékvédelmi rendeletnek és mellékleteinek történő megfelelést és a rendelkezésre álló keretösszeget. A kérelem kedvező elbírálása esetén a Bizottság dönt a támogatás mértékéről, melynek összege a felújítás költségének legfeljebb 50 százaléka.

A keret: 4 000 000 Ft.

A pályázatok benyújtásának határideje: 2023. május 30.

További részletek:

<https://www.budakalasz.hu/hirdetmenyek/palyazatok/>

Közösségi költségvetés – szavazzunk, mi valósul meg az elképzelésekből

A 2011 Egyesület választási programja célul tűzte ki, hogy minél többen közvetlenül is bekapcsolódjanak a városi döntéshozatalba. A gyakori lakossági fórumok mellett az idei évtől egy új lehetőség is nyílt erre: elindítottuk Budakalász első közösségi költségvetési akcióját. A beérkezett ötleteket, fejlesztési javaslatokat összefésültük és ezúton szavazásra bocsátjuk. Május 22-én délig várjuk a véleményeket.

A közösségi költségvetés lehetőséget kínál arra, hogy Budakalász lakosai közvetlenül dönthessenek környezetük fejlesztéséről. Javaslatot tehetnek, mire költsék el a városi költségvetés egy meghatározott részét. A képviselő-testület idén 10 millió forintos irányadó keretösszeget szavazott meg erre.

Összesen tizenhét fejlesztési ötlet és közösségi programjavaslat érkezett. Első lépésben a hasonló javaslatokat az ötletgazdákkal közösen összefésültük, a kiírásnak megfelelő ötleteket, fejlesztési javaslatokat pedig most szavazásra bocsátjuk. A legtöbb szavazatot kapott ötletek ezután a Képviselő-testület elé kerülnek. A megvalósításban az Önkormányzat szorosan együttműködik a nyertes ötletgazdákkal, az a cél, hogy a kezdeményezések lehetőleg 2023-ban meg is valósuljanak.

Minden 16. életévét betöltött budakalászi lakos legfeljebb három

ötlet megvalósítására tehet javaslatot. A határidő 2023. május 22. 12.00 óra. Szavazni kétféle módon lehet: a www.budakalasz.hu internetes oldalon, az online formában elérhető kérdőív kitöltésével és visszaküldésével; illetve május 2-ától a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatán kihelyezett szavazólapokon.

A szavazólapokon a javaslatok rövidítve szerepelnek, de az ötletek részletes kifejtése is elérhető a weboldalon. A részletes leírásokat a Polgármesteri Hivatalban szavazók számára kihelyezzük, így akik ezt a lehetőséget választják, ott is el tudják majd olvasni.

MEGHÍVÓK

MÁJUS 16-ÁN LAKOSSÁGI FÓRUM A BUDAKALÁSZI KÖZVILÁGÍTÁS KORSZERŰSÍTÉSÉRŐL

Május 16-án kedden 18 órától a tervező jelenlétében tartunk lakossági tájékoztatást a közvilágítás-korszerűsítés projektről a Faluház dísztermében.

MÁJUS 24-ÉN BERDÓ LAKOSSÁGI FÓRUM

Május 24-én szerdán 17 órától lakossági fórumot tartunk a Kalász Suli ebédlőjében.

A beszélgetés témája: a Felsővár és a Kálvária utca egyirányúsítása, az eddigi tapasztalatok összegzése.

A fórumon a Cseresznyés utcai gyalogos átjáró és a közösségi gyümölcsös ügye is terítékre kerül.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

A Kalász Suli német nemzetiségi pedagógusának elismerése

A Pest Vármegyei Német Nemzetiségi Önkormányzat a Kalász Suli német nemzetiségi pedagógusának, Szilágyiné Dér Barbarának ítélte az idei Katharina Kreisz díjat. A rangos szakmai elismerést április közepén, a Regionális Német Nemzetiségi Vers- és Prózamondó verseny díjkiosztóján vehette át a pilisvörösvári Schiller Gimnázium Színháztermében.

A kitüntetést olyan német nemzetiségi pedagógus kaphatja meg, aki maradandót alkot a németoktatás és a nemzetiségi nevelés területén. Szilágyiné Dér Barbara kiváló kapcsolatokat ápol a kalászi német közösséggel, a kalászi gyerekek pedig többször is sikeresen szerepeltek országos versenyeken. Sokat tesz a budakalászi nemzetiségi oktatásáért, a svábság hagyományainak ápolásáért. Nem csak a pedagógusi munkája eredményes, hiszen közel két tucat német nemzetiségi tankönyv, flipbook és hanganyag szerzője, szerkesztője is. Munkáját precizitás, alaposág jellemzi. Tanóráin változatos munkaformákat használ, módszereit folyamatosan megújítja igazodva a változó körülményekhez, a gyerekek igényeihez. A gyerekekhez -mint ahogy általában az emberekhez- nagy szeretettel, bizalommal fordul. Munkaközösségvezetőként kollégáit

is segíti, meghatározza a nyelvi munkaközösségben folyó munkát. Barbara a kapocs a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzat és Német Egyesület, valamint iskolánk között. A profi szervezés különö-

sen erőssége, ezt megtapasztalhattuk, amikor iskolánk rendezte a kistérségi vers- és prózamondó versenyt, a nemzetiségi napokat, iskolai ünnepeket, városi kitelepítési megemlékezéseket, német nemzetiségi rendezvényeket. Mindig igyekszik új kihívásokat maga elé állítani, így vezette be nyolcadikosainknak a DSDI nyelvvizsgát, melyen az elmúlt két évben szép eredmények születtek.

Szilágyiné Dér Barbara a hétköznapokban sokat tesz a budakalászi nemzetiségi oktatásáért, a sváb hagyományok ápolásáért. Ebben az évben a Kalász Suli nyelvi munkaközösségének vezetője kapta a Katharina Kreisz díjat.

NACHRICHTEN

GYÓGYULÁSUNKAT ÉS EGÉSZSÉGÜNK MEGŐRZÉSÉT SEGÍTIK A SZAKEMBEREK

Munkába álltak a gyógytornászok az Egészségházban

Március 16-tól elkezdték munkájukat a gyógytornászok és egy MES személyi edző, akik a háziorvosokkal együttműködve gyógyulásukban és egészségük megőrzésében segítik a budakalászi lakosokat.

Koi Tünde gyógytornász

1997-ben végeztem a Haynal Imre Egészségtudományi Egyetem Eü. Főiskola Gyógytornász szakán. Tizenegy évig egy újpesti gyermekszakrendelő ortopédiáján dolgoztam. Gyermkeim születése óta magánrendelésen fogadom a pácienseimet. Gyerekeket, felnőtteket egyaránt kezelek, szükség estén otthoni ellátás keretein belül is.

Főbb területeim gyerekeknél: izomtónuseloszlási- mozgásfejlődési problémák, tartáshibák, scoliosis, Scheuermann betegség, növekedéssel összefüggő (vagy egyéb okból eredő) térd és/vagy más ízületi fájdalmak, sérülés, műtét utáni rehabilitáció.

Felnőtteknél: gerincbántalmak (hát- és derékfájás, nyaki panaszok, porckorongsérv), ízületi panaszok, sérülés, műtét, stroke utáni rehabilitáció.

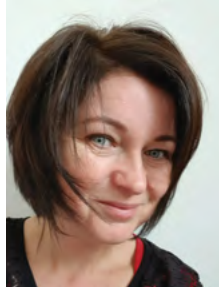
Alkalmazott módszerek: Katona módszer, 3D scoliosis terápia (Schroth terápia), McKenzie és Barvicsenko manuálterápia.

Rendelési idő: hétfőn, kedden, csütörtökön 14:00-tól 19:00-ig, pénteken 8:30-tól 17:30-ig.

Bejelentkezés: +36 30/202-6202

Moravcsik Bernadett gyógytornász, fizioterapeuta

2016 óta Szentistvántelegen élek férjemmel és két óvodáskorú gyermekemmel. Édesanyám nyomdokait követve lettem gyógytornász. Szerencsésnek érzem magam, mert a szakmám a hivatásom és egyben a hobbim is. 2013-ban diplomáztam Budapesten, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karán, majd az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézetben helyezkedtem el. Ezzel párhuzamosan a pilisvörösvári Szent Erzsébet Otthonban, a Danubius Health Spa Resort Hélia gyógyrésztlegén illetve magánrendelőben dolgozva szereztem gyakorlatot különböző mozgásszervi, neurológiai betegségek kezelésében és a sportsérülések terápiájában. Munkám során alkalmazok lágyrész, fascia, idegmobilizációs és egyéb manuális technikákat, McKenzie módszert, Schroth terápiát és kinezió tape-et használok.

Alapvető fontosságúnak tartom a folyamatos szakmai fejlődést, hogy a legmagasabb minőségben tudjak segíteni a hozzám forduló embereknek.

Rendelési idő: szerdán 8:00-tól 14:00-ig

Bejelentkezés: +36 20/318-5817

Kovács-Dóczi Orsolya MES személyi edző

2018 októbere óta lakunk Budakalászon a férjemmel és három gyermekemmel. Testnevelő tanári végzettséget szereztem, tanárként dolgoztam, majd gyermekeim születése után elvégeztem a személyi edző képzést. 2011 óta személyi edzőként dolgozom, de az UTE-ban utánpótláskorú atléták edzését is irányítom. 2022 tavaszán lettem medical exercise specialist (MES). MES személyi edzőként, az egészségügyi hálózatba tagozódva olyan edzéstervek és mozgásprogramok kidolgozásában, levezetésében és utánkövetésében veszek részt, amik krónikus betegségekből (pl. magas vérnyomás, elhízás, cukorbetegség, inzulinrezisztencia, koleszterinproblémák) szenvedőknek, mozgásszervi panaszokkal élőknek, légzőszervi és stabil koszorúér betegeknek, valamint csontritkulás kockázatának kitett pácienseknek tud segíteni.

Munkámat a háziorvosokkal és a gyógytornász szakemberekkel szoros együttműködésben végzem, az ő javaslatokra állítom össze a páciensek edzéstervét. A MES edzések célja a jobb életminőség, a betegségek enyhébb lefolyása vagy visszafordítása.

Nagyon örülök, hogy ez a kezdeményezés elindult Budakalászon, mert az életmódváltás rengeteg betegségre és az általános rossz közérzetre is kedvező hatással bír. Remélem, hogy a háziorvosokkal, gyógytornászokkal együttműködve sikerül a helyi lakosság életminőségét javítani, sportolási szokásait helyes irányba terelni.

Rendelési idő: kedden és csütörtökön 8:00-tól 14:00-ig

Bejelentkezés: +36 30/987-0056

Wettstein Gergely gyógytornász – fizioterapeuta, személyi edző

Az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézetben és magánrendelőben gyűjtött széleskörű tapasztalattal várok minden gyógyulni, mozogni vágyót.

Fő specializációim: ülőmunka okozta ártalmak kezelése, prevenciója, megoldási lehetőségek, személyre szabott tanácsadás, funkcionális training, nyaki, háti és deréktáji panaszok kezelése, gerinctorna, sportrehabilitáció, állkapocs-ízületi terápia, szenior torna, személyi edzés sérülés után, panasz esetén is egyénre és állapotra szabottan.

Munkám során alkalmazott kiegészítő módszerek és eszközök: kinezió-tape ragasztás, manuális technikák, köpöly terápia, flossing terápia, trigger pont terápia, fascia training.

A hozzám fordulóknak türelemmel és empátiával segítik a legjobb tudásom szerint.

Rendelési idő: hétfőn 9:00-tól 14:00-ig, szerdán 14:00-tól 19:00-ig

Bejelentkezés: +36 30/627-2993

ANYAKÖNYV

Szeretettel köszöntjük
Budakalász Város
legfiatalabb lakóit!

Franczen Noel Imre
Koronafy Kende
Rusz Léda

Sok szeretettel gratulálunk!
Isten éltesse őket és családjukat!

Ahol megbecsülték a tisztességes munkát

MÚLTIDÉZŐ

100 ÉVES A SZÖVŐGYÁR

100 éves a Lenfonó cikksorozatunkban ezúttal Ábendschein Károlyné Annus nénivel beszélgettünk, aki évtizedekig dolgozott az egykori üzemben.

Hogyan került a gyárba?

A szüleimmal Szentendrén éltünk, négyen voltunk testvérek. Apám pásztor volt, már egész kiskorom óta segítettem neki a munkájában. A pásztorok mellett édesapám a szentendrei kötőrőben is dolgozott, ahol egy balesetben megsérült, lerokkant, emiatt elveszítette a munkaképességét. Ez volt az oka annak, hogy a nővéremmel el kellett helyezkednünk a gyárban. 1958-ban állt munkába a nővérem, én 59-ben kezdtem a szövőgyárban.

Mi volt a feladata az üzemben?

Először szövőnőként helyezkedtem el. Miután megházasodtam, a férjem családjának gazdaságában is rengeteget dolgoztam. Sváb család voltak, nagyon szerették a földet és értettek is hozzá. Anyósoméknál én is megtanultam a földmunkát, gyomláltunk, kapáltunk, emellett dolgoztam a gyárban. A három műszakot, ami a szövőnők munkarendje volt, a sok otthoni munka mellett nem bírtam, ezért átmentem a gépsorokat takarítani, amit a testvéremmel végeztünk. Mindenkinek volt munkakönyve, amibe feljegyeztük a kitarított gépeket. Ez azért volt fontos, mert havonta ez alapján a könyv alapján kaptuk meg a bérünket. Nagyon szépen dolgoztunk, a művezetők ragaszkodtak hozzánk, megbecsültek bennünket. Amikor egy gép elromlott, akkor a lakatosok sokkal szívesebben dolgoztak egy tiszta gépen, mint amivel teljesen bepizskolták magukat, de a szövőmesterek is szívesebben dolgoztak szépen letakarított gépsoron. Később a tisztítóba kerültem a nyírógéphez Hornyák Anna művezetőhöz, ami éles késekkel leszedte a fölösleges, kiálló szállakat az anyagról. A nyírógép mellett balesetet szenvedtem. Egyszer beakadt az anyag és egy mozgó hengerre kellett állnom, hogy kiszedjem. Lecsúszott a lábam a hengerről és majdnem ráestem azokra a spirálos, éles késekre. Végül hála Istennek nem történt nagy baj.

A felsorolt feladatai mind nehéz, veszélyes fizikai munkák voltak. Megbecsülte ezt a kemény munkavégzést a gyár?

A jó munkát mindig értékelték, jutalmat is többször kaptunk. A művezetőim, Lázár Pista bácsi, Fodor József, Horányi Pista bácsi és Hornyák Anna is a tisztítóban mind nagyra értékelték a szorgalmunkat. A havi bérezésünkön felül bizonyos időközönként jutalmat is kaptunk.

Az anyagiakon felül miben nyilvánult meg az, hogy a vezetőség megbecsülte a tisztességes munkát?

Amikor a fiam megszületett, a gyárból mentem gyesre és később hamar vissza is tudtam menni dolgozni. A gyárnak volt bölcsődéje,

óvodája, ami nagyban megkönnyítette az újbóli munkábaállást. Megnyugtató volt úgy dolgozni, hogy a gyerekeim közelemben volt, minőségi ellátást kaptak és megetetni is ki tudtam menni. Sokat volt beteg szegény kisgyermekként, gyakran volt tüdőgyulladás, így többször kellett betegágyon lennem vele. A gyárban nagyon toleránsak voltak, mindig elengedtek, ha ápolnom kellett. Akkor is nagyon megértőek voltak, ha a férjem családjánál segíteni kellett egy-egy szezonális munkában, mint például a nagyobb betakarításokkor.

Milyen termékeket gyártottak?

Tizenkét gépsor, úgynevezett parti volt. Egy nagy széles gépen a farmereket csinálták, de igazi jó len anyagból készültek damaszt-abroszok, kockás konyharuhák. Gyártottak bútorvédő huzatokat is gyönyörű mintákkal. Az anyag ment a filmnyomóba, ahol egy hengerre rátett sablon segítségével vezették rá a festéket. Ez után a mintás anyag a szárítóba került. Ezek a bútorvédők igen jó minőségű termékek voltak, sikeresek, kelendők.

A gyárban kialakult kapcsolatai mennyire váltak meghatározóvá az életében?

Tulajdonképpen a férjemet is a gyáron keresztül ismertem meg. Február másodikán mentem felvételizni a gyárba '59-ben. A leendő férjem húga is felvételre várt, akivel összebarátkoztunk, rajta keresztül ismertem meg a férjemet. 1960 decemberében esküdtünk.

Milyen volt a munkaközösség?

Részben a munkaközösség miatt szerettem ott dolgozni. Az öltözőben együtt reggeliztünk, a büfébe is együtt jártunk szünetben. Olyankor beszélgettünk, a munkatársaimmal jó volt együtt tölteni az időt.

Milyen volt a hangulat a felszámolás előtt?

Akkor már semmi sem volt olyan, mint a gyár fénykorában. Nagyon kár volt érte, mert rengeteg embernek adott kenyérrelalót; Bogdányból, Szentendréről, Leányfaluról rengetegen érkeztek ide a HÉV-vel. Zárás után visszamentem a TSZ-be konyhakertet kapálni, de a szövőgyárra mindig jó szívvel emlékszem.

Gulyás Rita

INTÉZMÉNYI HÍREK

Szentistvántelepi Általános Iskola

Állatkertben járt a 7.b

Március 24-én a 7.b osztály a Budapesti Állatkertbe látogatott, és részt vett „Az alkalmazkodás a túlélés záloga” elnevezésű programon. Először a sarkvidéki állatokon keresztül figyeltük meg az alkalmazkodás csodáit, majd az ausztrál házban az erszényeseket vizsgáltuk a témában. A megfigyelések, illetve beszélgetések közben érintettük a klímaváltozást és néhány érdekességre is felhívták a figyelmünket. Ilyen például, hogy a jegesmedve szőre átlátszó, csak a fénytörés miatt látjuk fehérnek. A program után a csoportok maguk is szétnézhettek az állatkertben.

Széchenyi-díjas fizikus tartott természetismeret órát az 5.b osztályban

Március 22-én, Faigel Gyula Széchenyi-díjas fizikus volt a vendégünk. Faigel Gyula a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a szerkezetkutatás, a röntgen- és gamma-sugárzáson alapuló kísérleti technikák és a szerkezetkutatás új méréstípusainak jelentős kutatója. A Budakalászon lakó Gyula bácsi ezen a napon a hobbjáról, a csillagászatról mesélt. Látványos fotói segítségével utazást tehattünk a Világegyetemben. Az ötödikes Somogyi Dani ezt írta az óráról: „Gyula bácsi sokat mesélt a távolságokról, a különböző égitestekről, a Napról és a Világegyetemről is. Mikor véget ért az előadás, kérdésekkel bombáztuk őt. Nagyon érdekes dolgokat tudtunk meg.”

Nádasné Kárpáti Katalin, az 5.b természetismeret tanára

Március 23. - Nyílt nap

Március 23-án a nagycsoportos gyermekek szüleinek lehetőségük volt egy kicsit bepillantani a Szentistvántelepi Általános Iskola életébe. A leendő első osztályos tanító nének háromszor 20 perces foglalkozásokat tartottak osztályaiknak. Neszádeli Kati néni és Zsilák Kati néni rendhagyó módon egy 4. és egy 8. osztályos csoporttal idézték meg a tavaszt Weöres Sándor versekkel, egy kis relaxációval és a nyíló virágok különböző technikákkal történő ábrázolásával. Álomszép alkotásokkal örvendeztetek meg minket. Kwaysser Fatime néni komplex óráján mindannyian elámulhattunk, hogy tanítványai mennyire tájékozottak, micsoda tudással rendelkeznek a magyar történelem legfontosabb eseményeit illetően. Fatime nénitől láthattunk még egy fantasztikus angol órát is, melyet az egész évet átszövő Harry Potteres projekt köré fűzött. Dene Zsófi néni játékos matematika órát tartott a High-tech termünkben. A szülők szájátva figyelték, hogy már a 3-os gyerekek is mennyire rutinosan használják a laptopokat és a digitális táblát.

Nagycsoportos ovisok látogatása

Március 29-én meglátogattak minket a Telepi Óvoda nagycsoportosai. Fatime néni és Zsófi néni a 4.c-s gyerekekkel elvarázsolták az ovisokat. Rajzolhattak palatáblára, számolgattak, tapsoltak, majd magyar népmesés ajándékkal kedveskedtek nekik a tanító nének. Kati néni a számok világába repítette az leendő elsősöket. Énekeltek, mondókáztak, majd közösen a 4.b-ssekkel kézműveskedtek. Itt sem távoztak üres kézzel a kicsik, hiszen azon túl, hogy hazavihették alkotásaikat, egy-egy kirakót is kaptak jutalmul. Nem telhetett volna el ez a délelőtt anélkül, hogy meg ne ismerjék a gyerekek iskolánk High-tech termét, ahol a varázstáblán interaktív játékokat próbálhattak ki, és színes, vidám rajzokat készíthettek az ujjakkal. A szünetben az ovisok boldogan játszottak az idén átadott játszótérünkön és az udvarunkon lévő többi játékkal. Az iskola tanulóit nagy szeretettel vették körül az ovisokat, akik közül a legtöbben szeptembertől iskolatársai lesznek.

Író Zsuzsanna

V. Dabasi Klasszikus Gitárverseny

Kovács Ágoston János 6.b osztályos tanulónk április 4-én Dabason részt vett az V. Dabasi Klasszikus Gitárversenyen, ahol korcsoportjában I. helyezést ért el. Szívből gratulálunk!

XXXI. Kaán Károly Környezet- és Természetvédelmi Verseny megyei fordulója

Április 14-én, pénteken tartották meg a XXXI. Kaán Károly Környezet- és Természetvédelmi Verseny megyei fordulóját Tápiószentmártonban. Iskolánkból a két versenyfordulót követően két ötödikes tanuló utazhatott a megmérettetésre. A megnyitó ünnepség után egy 100 pontos teszt megírása várt a gyerekekre. Rövid tízórai szünet után Farnoson a nádas környékén folytatták a programot egy terepgyakorlattal. Az időjárás nem volt kegyes hozzánk, mert bőrig áztunk-fáztunk, de a vezetett túra így is élvezetes volt a gyerekek és kísérőik számára. Az iskolába visszatérve egy 20 pontos feladatlapot kellett megoldania mindenkinek, melyet a terepen elhangzott érdekességekből állított össze a versenybizottság. Ezek után izgatottan vártunk az eredményhirdetésre. Mindkét tanulónk a lelkes felkészülésnek köszönhetően sikeresen helyt állt a megyei versenyen is. 29 megyei versenyzőből Nagel Bence 5.A osztályos tanulónk az előkelő 5. helyezést érte el. A 12. helyen végzett Szabó Márton 5.B osztályos tanulónk.

Rakics Rita felkészítő tanár

Digitális Témahét az iskolában

A digitális írástudás a mindennapjaink szerves része. Az évről évre rendszeresen megvalósuló Digitális Témahét, a digitális pedagógia legnagyobb hazai eseménye. Célja, hogy a digitális eszközökkel támogatott projekt-pedagógia és az új pedagógiai módszereken keresztül fejlessze a tanulók digitális kompetenciáját. Ezen kívül segítse a 21. századi képességek fejlesztését és az oktatásban történő használatát. A témahéten a pedagógusok szabadon választott projektekkel, feladatokkal vettek részt. A diákok változatos tevékenységi formákon keresztül játszottak, tanultak a tanórákon. A kisebbek különböző mesekarakterek segítségével kezdtek el ismerkedni a programozás alapjaival vagy interaktív feladatokat oldottak meg a tananyaghoz kapcsolódóan. A nagyok online szabadulósobákban próbálhatták ki az eddig megszerzett iskolai tudásukat.

Pappné Pócsik Zsuzsanna

Szavalóverseny

Mint minden évben, az idén is megemlékezett iskolánk József Attila születésnapja emlékének adózó magyar költészet napjáról. Az alsó tagozatos tanulók kedvenc versüket szavalhatták el az osztályok közönsége előtt Zsilák Kati néni élvezetes konferálásával. Nem volt hiány elgondolkodtató, komoly és nevetésre fakasztó, humoros költemények előadásából sem. Sokan választották Petőfi Sándor műveit is, hiszen idén ünnepeljük a költő születésének 200. évfordulóját.

Április 22. szombat – Családi Sportnap

Szombaton iskolába menni? Reggel nyolcra? „Jajj!!!” - lenne sokunk válasza első hallásra, valljuk be, akár diákként, akár tanárként, akár szülőként ütné meg fülünket ez a gondolat. Ám ha játszani és sportolni lehet, ráadásul a barátainkkal vagy ismeretlen, de lelkes és jókedvű emberekkel együtt, akkor már talán nem is hangzik olyan rosszul, sőt..., talán egész jó buli is lehet ebből - vonhattuk le a következtetést az április 22-én megrendezett sportnapon megjelenő sok-sok résztvevő láttán. Ha nehéz is volt korán kelni és elindulni, a sportnap hangulata hamar

feleltette az esetleges szombat reggeli fáradtságunkat. Szabadulás a lufitól, kötélsepta, padtenisz, karikalabda - csak néhány volt a mintegy 25 állomáson játszható játékok közül. Akadálypályák, biciklis és rolleres ügyességi versenyek, népi játékok, kötélhúzás, pingpong, osztályok közti foci,

kosárlabda- és röplabdamerkőzések valamint tanár-diák röplabda meccs közül választhattunk, de a szókirakó és az óriásamőba játék is próbára tette a kicsik és nagyok ügyességét. (Igaz lehetett annak az anyukának, aki azt mondta: „A telepi sulitantestületének kreativitása tényleg határtalan!”)

Az iskolába járó gyerekek a feladatok teljesítéséért pontokat szerezhettek, hogy ily módon is gyarapítsák az egész évben gyűjthető sulikupa pontjaikat. Ha hoztak magukkal szülőket, nagyszülőket vagy nem az iskolánkba járó testvéreket, unokatestvéreket, szomszédokat, barátokat, akkor a közös mozgás élményén kívül extra pontokkal is gazdagabbak lettek.

Megérte eljönni, hiszen mozogni mindig jó, ráadásul az együtt játszás, a kötetlen beszélgetések, a szurkolás és a büfé kínálta finomságok elfogyasztása közben észrevétlenül is erősödött iskolánk és Szentistvánteleg közössége is, sőt ez a délelőtti egy újabb lehetőség volt a leendő elsősök és szüleik számára az iskolával való játékos ismerkedésre.

Tárnokné Pelle Kinga

Visegrádi kirándulás a fenntarthatóság jegyében

Április 25-én a 4.c és a 8.c osztályok közös kirándulásra indultak Visegrádra. Útközben még esett, de mire leszálltunk a buszról, elállt az eső, később egy kis időre még a nap is kisütött.

Szerencsére egyik osztályt sem olyan fából faragták, hogy megjednének pár csepp víztől, így először a Mogyoró-hegyi Vadaspark lakóinak keresésére indultunk, majd az erdei játszótéren egy rövid tízórai szünet után a kicsik és a nagyok közösen számháborúztak egyet. Utunk valódi céljához

csak ezután érkeztünk meg: az Erdei Művelődés Házától két csoportban a Pilisi Parkerdő Zrt. munkatársai által vezetett sétákon vettünk részt a Fenntarthatósági Témahét jegyében. A negyedikesek Fatime néniel és Zsófi néniel a környékbeli erdő fafajtaival ismerkedtek meg, a nyolcadikosok Kati néniel és Teodóra néniel pedig a vadvirágos mezők különlegességeiről és a fenntartható erdőgazdálkodásról tanultak érdekes újdonságokat. A programok után még egy fagyizásra is maradt idő Visegrádon.

Időutazás a Skanzenban

Április 26-án a Szentistvántelegi Iskola teljes nyolcadik évfolyama a szentendrei Skanzenba látogatott. Az aktuális történelem tananyaghoz kapcsolódóan az „Ezek a fiatalok!” című múzeumpedagógiai foglalkozáson vettünk részt: egy cselédház 20. századon átívelő történetén keresztül nem csak a lakhatási viszonyok változását követhettük, hanem négy különböző időponthoz köthetően berendezett belső térnek köszönhetően az 1900-as és a '30-as évek cselédsorsába, egy '80-as évekbeli munkáscsalád életébe és a 2000-es évek elejének világába is betekintést nyerhettünk egy-egy pillanatkép erejéig. A tapasztalatokat a 8.c-sek Kocsis Kati néni vezetésével projekt formában is feldolgozzák majd. A foglalkozás után a Skanzen új, Erdélyt bemutató tájegységét is útba ejtettük, és a gyerekek nagy öröme a tavasszal született kisállatokat is meglátogattuk a tanyán hazaindulás előtt.

Tóth Teodóra

Új műfüves pályát avathattuk

Április közepén átadhattuk a gyerekeknek azt az új műfüves pályát, melynek a csaknem 4,5 millió forintos költségét a szülők adakozták össze. Hálásan köszönjük a szülőknek, hogy nagylelkűségük lehetővé tette ezt a beruházást! A gyerekek már alig várták, hogy focizhassanak.

Kalász Suli

Németes krónika a Kalász Suliból

A Kalász Suliba beiratkozó diákok már első osztálytól kezdve választható módon tanulhatják a német nemzetiségi nyelvet és irodalmat, megismerkedhetnek a német nemzetiségi kultúrával. Kisgyermekkorban könnyebben, gyorsabban, eredményesebben zajlik a nyelv elsajátítása, mint bármikor a későbbiek során. Nálunk, a Kalász Suliban ez heti 5 német nemzetiségi nyelv-, illetve 1 népiismeretóra keretében valósul meg. Mindez rengeteg örömet és sikerélményt hoz a diákoknak és pedagógusainak egyaránt. Ilyen eredményes volt az idei tavasz is.

Iskolánkban hagyományos módon megtartottuk a német nyelvi versenyeket 3., 4., és 5. évfolyamainkon. A diákok nagy izgalommal várták az eredményhirdetést, az ajándékot pedig a Budakalászi Német Nemzetiségi Önkormányzattól kapták, amit Harmati Lajos elnökhelyettes adott át.

A házi versenyünkről 10 tanuló jutott tovább a kistérségi fordulóra. Budakalász, Dunabogdány, Kisoroszi, Pomáz és Visegrád német nemzetiségi iskoláinak tanulói versenyeztek itt egymással. A zsűri a biztos szövegutadással kívül figyelt a szép kiejtésre és a jó előadói képességre is. Végül

két tanulónk ért el helyezést: Baluka Dóra (3.a) második, Balla Ilona (5.b) harmadik helyen végzett a kategóriájában. Dóra ezzel az eredménnyel a megyei versenyre is továbbjutott, Pilisvörösvárra.

8. évfolyamos tanulóink megmérettetése sem maradt el. Április 3-án 13 diákonk tett államilag elismert sikeres DSD1 német nyelvizsgát, tíz tanulónk B1-es, hárman pedig A2-es szintet értek el. A vizsga írásbeli része olvasott és hallás utáni szövegértésből, illetve egy fogalmazás megírásából állt. A szóbeli rész kötetlen beszélgetéssel kezdődött, majd egy szabadon választott témából 5-10 perces prezentációt kellett tartaniuk a diákoknak, amihez a vizsga utolsó részéért kérdéseket kaptak.

Patakpart Általános Iskola

Szorgos előkészületet követően remek március 15-i témanap kerekedett iskolánkban. A hagyományos megemlékezéstől eltérően, a tavalyi fenntarthatósági naphoz hasonlóan diákjaink vegyes életkorú csoportokban együtt oldották meg a tudást, találmányosságot, talpraesettséget, kezűgyességet igénylő feladatokat. A gyerekek jelképesen ellátogathattak a híres helyszínekre, úgymint Petőfi otthonába, a Pilvax Kávéházba, a Nemzeti Múzeumba, a Landerer nyomdába, a Pesti Magyar Színházba, Táncsics börtönéhez, illetve az Orvosi Egyetemre is. Az állomásokra érkezve tanulónk megismerkedtek az ott történetekkel, majd az ezekhez kapcsolódó játékos feladatok megoldása következett. Köszönjük Rédyiné Kovács Gabriellának, Tihanyi Ildikónak és Bokányi Zsuzsannának a projekt nap összeállítását, és minden résztvevő munkatársunknak a program lebonyolításában való lelkes részvételt!

A tavaszt az alsósok által szervezett Összművészeti héttel nyitottuk meg. Kisdíkjaink munkáiból összeállított, tavasszal kapcsolatos kiállítás egy héten keresztül volt megtekinthető az aulában.

Telepi Óvoda

Már sok-sok éve hagyomány az „Ovicsalगतó Játsszódelután” a Telepi Óvodában. Ez egy olyan szervezett alkalom, amikor a leendő óvodások kipróbálhatják, hogy milyen is lesz, amikor már óvodásokká válnak.

Mindannyian izgatottan vártuk ezt áprilisi péntek délutánt. 15 órakor szinte beözönltek a családok az óvodába és velük együtt egy hatalmas nagy vidámság is beragyogta a teret. Eljött a látogató gyerekek nagy pillanata, ahol felfedezhetnek valami újat, amit eddig még soha nem tapasztaltak meg. Teremről-teremre jártak és próbáltak minden játékkal gyors barátságot kötni.

A termékből kiszűrődő gyerekhangok egy kis csokrárt szedtük össze: „Nézd anya ott egy dömpert!” „Én már összetudom ezt építeni.” „Nézd apa, láttad a hintát?” „Én gyurmázni akarok!” „Hol van az én jelem?” „Hol van a székem?” „Én nem megyek haza, mert már óvodás vagyok.” „De mikor jövök megint?” „Még azt nem néztem meg.”...

Nyitnikék Óvoda

Megnyílt a felújított tündérmanó ösvény

Itt a szép idő, végre ki lehet menni a szabadba, kihagyhatatlan program a Nyitnikék Óvoda megújult, varázslatos tündérmanó ösvényének meglátogatása, ami a gyerekek számára izgalmasabb, mint a képernyő.

A tündérek és a manók tavaly tavasszal lakták be a Szalonka utca környékét. A hosszú hideg hónapok alatt a lakók egy része téli álomra hajította a fejét, de a Nyitnikék Ovi és lelkes segítők (Turi Anna, Császár Tünde, Nemes Tímea) közreműködésével az apró házak és kertek megújultak, több új lakó is költözhetett a varázslatos meseösvényre. A séta során nyolc állomás található, melyből hat egy-egy óvodai csoport közös munkája. Minden óvodai csoport kiválasztotta, hogy ki lakjon a házikójában, akiket különböző tulajdonságokkal ruháztak fel, majd egy mesét, egy rövid

Szintén az alsósok számára szervezett házi versmondó versenyünkön a gyerekek előadták választott verseiket. Örülünk, hogy ilyen szép számban vállalkoztak versmondásra. Hagyományos és modern, jókedvű és komoly előadásoknak is szem- és fültanúi lehetünk.

Két harmadik osztályos diákunk, Schmidt Luca és Mester Bálint jutott be az úszó Diákolimpia országos döntőjébe. Luca országos 7. helyezést ért el 50 méter pillangón, az elért eredményhez szívből gratulálunk!

A III. korcsoportos fiú labdarúgás Pest megyei elődöntőn második helyezést értek el tanulónk. A csapat tagjai: Gera Norbert (6.v), Hodossy Vince (5.t), Jónás Gergő (7.s), Masszi Viktor (5.t), Mészáros Magor (6.v), Szepesi Levente (6.v), Szűcs Norbert (6.g), Vitéz Zsombor (6.v). Gratulálunk a fiúknak a játékuhoz és az eredményhez!

Iskolánk is részt vesz a március 27-én startolt Millió lépés az iskoláért programban, lelkesen gyűjtjük a lépéseket. A 300.000 Ft önkormányzati támogatáshoz szükséges Országos Kékkör távjának ötszörösét már teljesítettük. A program célja, 77 napon keresztül mozgásra ösztönözni mindenkit, mindemellett az iskolák 1 millió forintos sportszervásárlási támogatásban részesülhetnek. Köszönjük a Patakparthoz kötődőknek az aktív részvételt! A program június 11-én zárul, tehát, aki kedvet kapott hozzá, még mindig tud csatlakozni.

Ezen a napon a gyerekek számára minden új volt, egy kicsit tényleg óvodásokká válhattak. Természetesen megcsodálhatták a tornatermet, felfedezhették az udvart és rácsodálkozhattak arra is, hogy az óvodában kis mosdó és kis WC van- amit feltétlenül ki kellett próbálni, valamint rengeteg izgalmas új játék. A leendő kiscsoportos pedagógusok szíve pedig egy szempillantás alatt megnyílt az „új gyerekek” felé, hiszen már csak néhány hét és a szeretett nagycsoportosaik elballagnak. Ennek a nehéz elengedésnek egy igazi gyógyító pillanata, amikor először találkoznak a vidám „kisóvodásokkal”.

Az Ovicsalगतó nagy sikert aratott. A gyermekek és szülei olyan jól érezték magukat, hogy nehezen indultak hazafelé. Reméljük, hogy a gyerekek az útravaló ajándék mellett elvittek egy igazán izgalmas első élményt az óvodánkról. Kívánjuk, hogy szeptemberben ez az élmény még nagy örömmel kísérje a gyerekeket az első IGAZI óvodás napjaikon.

Szeretettel a Telepi Óvoda dolgozói

leírást vagy egy verset találtak ki róluk, ami elérhető az adott tündér- és manólakra kihelyezett QR kód segítségével. Az állomásokat egy hosszabb tündérmese öleli át (Dunavölgyi Éva: A varázserdő megmentése), ami keretet ad az egész programnak.

Az ösvény a Szalonka utcai ovitól indul, a Berdó és a Szegegy utcát érinti, ahol jelzőtáblák mutatják az utat. Térképet a Nyitnikék Ovi varázslatos tündérmanó ösvénye közösségi oldalán találhatunk.

Zeneiskola

Intézményünk bekapcsolódott a Bányay-programba, melynek lényege egy olyan támogató rendszer kiépítése, amely a zenetanítást akadálymentesíti zeneterapeuta szakember részvételével.

A Magyar Zeneterápiás Egyesület elnökségi tagjai kidolgoztak egy olyan programot, amellyel kiemelt figyelmet igénylő, illetve SNI és BTMN-tanulókat oktatnak. A Magyar Zeneterápiás Egyesület a Bányay-program által egy olyan országos mentorhálózat szeretne kiépíteni, amely online, vagy közvetlen konzulting rendszerben biztosít szakmai háttérrel azoknak a zenepedagógusoknak, akik tanítvány-tanár kapcsolatában igénylik a támogatást. Iskolánkban Reikort Ildikó zeneterapeuta kollégánk csoportos formában teremtett lehetőséget a szakmai szupervíziónak, ahol a zenepedagógusok megoszthatták felmerülő nehézségeiket, és közösen megoldási stratégiákat tudtak kialakítani.

A Járdányi Pál népzeneutató emlékére 2023. március 24-től 26-ig Szentesen megrendezett IX. Országos Népzenei Versenyen iskolánk képviselőiben három növendékünk vett részt: Máté Róza és Osváth Zita szólóénekesnek valamint Gulyás Borbála szólóhangszer (citera) kategóriában. Felkészítő tanárai: Papp Ágnes és Töreky Borbála. Máté Róza a szólóénekes kategória I. korcsoportjában 3. díjban részesült! Szeretettel gratulálunk!

A Tavaszi Növendékhangversenyen 2023. március 29-én - ahol vendégünk volt a budakalászi Méhes Kórus is - mind a népzeneészek mind a klasszikus zenészek szép számmal képviselték magukat, megmutatva iskolánk színes tanszaki palettáját. Ezen a koncerten évről évre a gyerekek többsége népzenei vagy népzenei ihletű klasszikus műveket ad elő, hiszen intézményünk fontos jellegzetessége e két műfaj egyenértékű bemutatása, egysege.

Az V. Dabasi Regionális Gitárversenyen 2023. április 4-én a Kovács Ágoston a III. korcsoportban I. helyezést nyert el. Tanára Károlyné Telek Judit szentendrei növendéke is különdíjas lett, ezért sikeres felkészítő munkájáért a tanárnő oklevelet kapott. Szívvel gratulálunk!

2023. április 4-én a Zeneakadémia Nagyertermében egykori növendékünk, Eredics Benjamin - a Söndörgő együttes tagja - Végvárok, vitézek című zeneművének bemutatóját hallhattuk. Fekete István kalandregénye, A koppányi aga testamentuma ihlette Eredics Benjamin mozgalmas, fordulatos tánczenéjét, melyben a korszak jellegzetes, karakteres figurái, valamint a végvárok vadregényes környezete a tánc nyelvén elevenedik meg. A teljes táncjáték az őszi folyamán tekinthető meg.

2023. április 14-én került sor a IV. Szentendre-Pomáz-Budakalászi Kistérségi Zongoratanárok Fórumára, a három iskola közös szervezésében,

helyileg ezúttal Szentendrén. Ezévi meghívott előadónk Eckhardt Gábor zongoraművész, a Zeneakadémia tanára volt, aki Bartók Mikrokozmosz című gyermekeknek szánt sorozatának első két kötetét mutatta be részletesen. Az előadást mesterkurzus is követte, ahol iskolánkat

két diák, Lovas Péter 1.o. és Masud Maiwand 5. osztályos növendékek képviselték. Az eseményre távolabbi intézmények tanárai is ellátogattak, és egyúttal továbbképzési pontokkal gazdagodhattak. Köszönjük a Kalászi Művészeti, Nevelési Alapítvány támogatását is, amivel hozzájárultak diákjaink, tanáraink szakmai továbbfejlődéséhez.

Április 22-én, szombaton a budapesti Katakomba Pincészházban citerázott két növendékünk, Kertész Rozália és Gulyás Borbála, a Prizma Összművészeti Csoport bemutatkozó előadásán, mint meghívott fellépők. Nagyon köszönjük a meghívást a csoport vezetőjének, Tóth Veronikának valamint Töreky Borbála felkészítő munkáját!

Dömény Krisztián igazgatóhelyettes beszámolója a XII. Kalászi Tamburás Találkozósról: Ebben az évben kissé szakítva az eddigi formákkal, nem a koncertekre tettük a hangsúlyt, hanem mesterkurzusokra vártuk a növendékeket és tanáraikat - természetesen a kihagyhatatlan táncház mellett! A közös alkotás lett így a nap fő csapásvonala. 13:00 órától az esemény hangulatát a világhírű Vujsics-Söndörgő közös produkció adta meg - akik a hagyományos koncertművelés mellett olyan részeket építettek műsorukba, melyek a tamburajátékkal kapcsolatos oktatást rejtették magukban. A két Kossuth-díjas művész Eredics Áron és Eredics Gábor beszélt a skálagyakorlatok fontosságáról és a basszprímzólam sajátosságairól.

Ezután a növendékeké volt a főszerep. A tanárok vezetésével szólamokat tanultak külön csoportokban, majd 17:00 órákor, a táncházak kezdetén össze is játszották azokat. Csodás élmény volt, ahogy négy iskolából, különböző műhelyekből érkező, egymást nem ismerő gyerekek együtt játszottak, muzsikáltak!

Mindeközben 14:00 órától Csoóri Sándor Kossuth-, Liszt- és Prima díjas hegedűs kollégánk tartott mesterkurzust, "Behangolva lenni, vagy nem behangolva lenni" címmel. Ez főként zenetanároknak szólt, a zenetanulás mélyebb rétegeivel és alapvető zenepedagógiai nézőpontokkal ismerkedhettünk meg, illetve vitázhattunk róluk.

A kurzusnak célja az is volt, hogy ne kizárólag a tamburások jöjjenek a tamburások találkozójára, hanem nyissanak a különféle művészeti ágak egymás felé.

Ez a cél teljesült is: a gyerektáncházban - melyen a Ruzmarin FolkeStars zenekar húzta a talpalávalót -, és az azt követő felnőtt táncházban - ahol Koller Dániel kollégánk zenekara, a Babra muzsikált - hegedűsök, népi énekesek is részt vettek, természetesen a helyi táncosok mellett. A tánc-tanításokat Vaizer Enikő tartotta, akinek fantasztikus vezetésével bárki csatlakozni tudott a délszláv lépésekhez.

Köszönjük zenetanárainknak és a Faluház dolgozóinak a rengeteg segítséget a kivitelezésben! Az eseményt támogatta a Nemzeti Kulturális Alap, Budakalászi Város Önkormányzata, a Kalászi Művészeti Nevelési Alapítvány, a Schieszl Étterem,

a Heim Pékség valamint finom szerb uzsonnával a Budakalászi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat és Egyesület.

Előzetes: A Zeneiskola 2023/2024-es tanévére felvételi meghallgatást tartunk június 14-15-én délután. A részleteket a kami.edu.hu honlap Felvételi menüpontjában találják.

Hermesz né Uracs Mónika,, intézményvezető

EGÉSZSÉG

PREVENTÍV SZAKORVOSI SZŰRÉSEK 2023. TAVASZ

Urológiai szűrés 2023. június 10. szombat 9-14 óráig.

A vizsgálatot dr. Bódy Gábor Dénes urológus szakorvos végzi.

A szűrés helye: Egészségház, Klisovác u.6.

A szűrés során feltárással kerülhetnek a vese megbetegedései, a húgyhólyag problémái, az idős korban jelentkező vizelettartási gondok, az 50 év feletti férfiak prosztata megnagyobbodása és az ezzel járó betegségek is. Lányok, asszonyok jelentkezését is várjuk a vizsgálatra.

A prosztata vizsgálat kiterjed: adatlap kitöltése, UH vizsgálat tapintásos vizsgálat, vizeletvizsgálat, tanácsadás, szükség esetén további vizsgálatra irányítás.

Kalászi Idősek Klubja

– a házi segítségnyújtás lehetősége

A házi segítségnyújtás a saját lakókörnyezetükben élő budakalászi időskorú személyeknek, illetve egészségi állapotuk miatt rászorulóknak jelenthet segítséget.

Főbb tevékenységeink: fürdetés, mosdatás, ágyban történő lemosás, tisztázás, ágyneműcsere, ágyneműhúzás, mozgatás ágyban, hely-helyzetváltoztatás lakáson belül és kívül, öltöztetés, haj- köröm-ápolás, szájápolás, inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése, folyadékpótlás, étkezésben való segítségnyújtás. Gyógyszeradagolás, gyógyszerelés monitorizálása, Séta, levegőztetés, ügyintézés, mentális támogatás, segédeszközök használatának gyakoroltatása.

A vizsgálatra jelentkezni lehet: kedden és csütörtökön este 17-20 óráig Széllné Kuti Mártánál a 06/30 4672721 telefonszámon.

Az előző lapszámomban meghirdetett érszűkület vizsgálatra a létszám betelt, jelentkezést már nem fogadunk. Ősszel folytatódnak a betegség megelőző szűrővizsgálatok, kérem kövessék figyelemmel a Hírmondó októberi megjelenését.

Dr. Csobod Judit,
Egészséges Budakalásziért Egyesület

A szolgáltatás megkezdése előtt gondozási szükségletfelmérés és házi orvosi igazolás megléte szükséges. Az ezzel kapcsolatos ügyintézéseket az intézmény dolgozói elvégzik. A személyi gondozást szakképzett szociális gondozó látja el heti egy vagy több alkalommal a gondozási szükséglet mértékétől függően. A házi segítségnyújtás térítési díjköteles, mely kedvezményesen vehető igénybe. A gondozási óradíj összegét a helyi önkormányzati rendelet szabályozza, a legmagasabb gondozási díj 500 Ft/óra.

További információ: telefonon a +36 (26) 341-435 vagy a +36 70 451-3696 mobilszámon, illetve kalasziidosek.klubja@budakalasz.hu emailben.

A Kalászi Idősek Klubja programjait a Tájéoló Szociális Egyesület is támogatja. Kérjük, hogy adója 1 %-val támogassa a klubba járó időseket! Tájéoló Szociális Egyesület adószáma: 18594593-1-41

ALZ HEI MER

Beszéljünk nyíltan, tabuk nélkül az időskori demenciáról!

Meghívjuk Önt és Kedves Családját az Alzheimer Café rendezvényére a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár Dísztermébe (Budakalász, Szentendrei út 9.)

2023. május 17. 17.00

ELŐADÓ: Frank Eszter, a Nikodémus Szeretetotthon intézményvezetője

A belépés díjtalan.

AZ ESEMÉNYEN JELEN LESZNEK:
 az esemény védnöke, dr. Göbl Richárd neurológus, Budakalász Város Polgármestere,
 dr. Nagy Zsuzsanna pszichiáter főorvosasszony, a Kalászi Idősek Klubja dolgozó
 és az eseménysorozat szervezője, Balogh Csaba képviselő

BUDAKALÁSZ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

A rendezvény támogatója
Budakalász Város Önkormányzata

MINDENT A KUTAKRÓL

KÖRNYEZETVÉDELEM

Az a legfontosabb, hogy a kutakon keresztül a talajvíz ne szennyeződhessen

Bonyolult helyzetben találja magát, aki lakossági kutak által érintett, felszín alatti vizekkel (talajvízzel, rétegvízzel, parti szűrésű vízzel) kapcsolatban korrekt, teljes körű tájékoztatást szeretne kapni. A vízzel, mint természeti elemmel például a termőföldhöz képest lényegesen kevesebbet foglalkoznak mind a jogszabályok alkotói, mind a hatóságok, a média, vagy akár a vizeket használó lakosság. Szakmai körökben elterjedt vélemény, hogy a jelenlegi helyzet egy közel száz éves nemtörődömség, pontosabban elhanyagolás eredménye. Ami a föld alatt van, az nem látszik, ami pedig nem látszik, az nincs is. Az emberek úgy gondolják, hogy a tulajdonukon azt csinálnak, amit akarnak és amit a nagyszüleik csináltak, vagy a faluban még mindig elterjedt szokás, az bizonyára jól is van. Röviden a tájékozatlanság és a közkeletű hiedelmek sokasága veszi körbe a sokkal jobb sorsra érdemes természeti elemet, a vizet, legfőképp a felszín alatti vízbázisokat.

Először is néhány, sokszor félreérthető alapvetést érdemes tisztázni. Kevesen tudják, de az 1995-ös vízgazdálkodási törvény alapján már 28 éve mindenkinek engedélyeztetnie kellett volna a saját kútját. Az, hogy ez mégsem történt meg, leginkább annak köszönhető, hogy a hatóságok mindaddig nem vették kellő szigorúsággal a magánkutak üzemelésének felügyeletét.

Talajvizeink európai összehasonlításban katasztrofális minőségi és néhol mennyiségi állapotban vannak. Fél évszázaddal ezelőtt, a '70-es években a magánházak ásott kútjaiban szinte mindenütt az országban ivóvíz minőségű vizek voltak. Mára alig találunk olyan régiót, ahol ez érvényes lenne. A talajvizeink az országban szennyezetté váltak, még ha változó mértékben is. Nem kivétel ez alól Budakalász sem.

A fent leírtakból egy fontos tény következik, azaz hogy a magánházaknál lévő sekély mélységű ásott és fúrt kutaknak igazából nem azért van nagy jelentőségük, mert a kutakból kitermelt víz sok lenne. A víz kitermelésével nincs akkor baj, legalábbis a környékünkön nem jellemző, hogy túlhasználnánk a vízádoinkat. Sokkal jelentősebb tényező a kút által érintett vízádo réteg minősége, amiben a talajvíz lassan a Duna felé áramlik.

A kutak számbavétele elsősorban azt a célt szolgálja, hogy településen képet kapjunk azokról az objektumokról, ahol a talajvíz megismerhető és közvetlenül elérhető.

De akkor mégis miért kell a kutakat alaposan megvizsgálni, értékelni és engedélyeztetni?

Jogosan merül fel a kérdés. A legfontosabb ok az, hogy a kutakon keresztül a talajvíz ne szennyeződhessen. Az ásott kutakat nem hagyhatjuk szabadon, fedetlenül, és főképp ne vezessünk beléjük

Gerstenkorn András, geológus, hidrogeológus

tetőről gyűjtött csapadékvizet, ne öntsünk beléjük semmit és ne vezessünk beléjük szennyvizet, ne használjuk az ásott kútjainkat sít, vagy bármi más hulladék tárolására sem. Utóbbiak elhelyezése a kutakban vízvédelmi szempontból amúgy is szigorúan tilos.

Ahogy közel 50 év alatt szennyeződtek el talajvizeink, megtisztulásuk is könnyen lehet, ennyi időt fog igényelni. Amennyiben sikerül a kutakat települések szintjén megismerni, akkor az elkövetkező 5-10-15 évben lehetőség lesz arra is, hogy vízminőségvizsgálati kampányokon keresztül vízmintavételek történjenek, amelyek feldolgozásával megismerhetjük a Budakalász alatt áramló talajvizek minőségét. Csak ezek után lehet megtervezni a szükséges lépéseket a különböző szennyeződések mértékének csökkenéséért. Ez a folyamat elvezethet minket oda, hogy unokáink, dédunokáink talán újra ihatnak a saját házaik kútjaiból.

Van még egy közkeletű tévhit, amit célszerűnek tartok eloszlatni. Ez pedig a fogyasztás, vagyis a kitermelés utáni adóztatástól való félelem. Tudnunk kell, hogy Magyarországon a kitermelés után már nagyon régóta díjat kell fizetni. Ezt vízkészlet-járuuléknak hívják, amit minden nagyfogyasztó, így a vízművek is megfizet az államnak. Ez mai áron számolva hozzávetőleg 4-5 Ft köbméterenként. Ha valaki tehát évente 10 köbméternyi vizet locsol a kertjében, akkor évente 40-50 Ft-ot kellene fizetnie, de ez a vízkitermelés 500 köbméter/év szintjéig továbbra is ingyenes. Nehezen képzelhető el, hogy az ingyenesség határa hirtelen a töredékre csökkenjen. Emellett a mennyiség mérése is körülményes: lehetetlen lenne a csak vödörrel ellátott ásott kútban a kitermelés mértékét számontartani.

A kutak engedélyeztetési folyamatát az 1995. évi vízgazdálkodási törvény, valamint a kutak felmérési rendjét és a beadványok tartalmát meghatározó 41/2017 (XII.29.) BM rendelet szabályozza. Ásott és fúrt kútjaink engedélyeztetési folyamatáról felvilágosítást a Budakalászi Önkormányzattól lehet kérni.

Gerstenkorn András, geológus, hidrogeológus

Lapzártakor érkezett a hír, hogy Belügyminisztérium javaslatára alapján az 50 méternél nem mélyebb nem mezőgazdasági öntözésre használt kutak mentesülhetnek a regisztráció alól. A folyamatosan változó szabályok nyomán kialakult helyzetre még visszatérünk.

KÖZÖSSÉG

KELLEMES GYALOGOS SÉTÁNNYAL ÉS KÖZÖSSÉGI GYÜMÖLCSÖSSEL GAZDAGODHATUNK

A Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központ programban őshonos gyümölcsfákra lehet pályázni. Ezek a fajták jóval ellenállóbbak, kevesebb gondozással is beérik. A program célja az elfeledett tájfajták megőrzése, hasznosítása. Dr. Váli István képviselőt, a Településfejlesztési Bizottság vezetőjét kérdeztük a közösségi gyümölcsösről.

Dr. Váli István

Budakalászon évekkel ezelőtt elfogytak azok a telkek, ahol közösségi gyümölcsöst lehetne létrehozni. A Kálvária utcában például volt egy nagyjából két hektáros terület, ami korábban „zöldpark” besorolású volt, de ma már egy 31 házból álló lakópark van a helyén. Váli István kifejtette, hogy a Kárpát-medence adottságaihoz nagyon jól alkalmazkodott ősi gyümölcsfajták viszonylag kevés gondozást igényelnek és ellenálló képességük miatt a Klisovác utcában 8500 négyzetméteren létrehozott Közöségi Kert vegyszermentes műveléséhez is kifejezetten illenek. A kérdés, hogy ezen túl van-e még erre alkalmas terület, amellyel pályázni tudnánk az őshonos gyümölcsfákra.

Szentistvántelep nevezetessége a tavasszal gyönyörű virágpompába burkolódzó cseresznyefás utcák sora. Joggal vetődik fel az emberben a kérdés: miért nem lehet akár más közterületen a hagyománynak megfelelően haszonnövényt ültetni?

Innen jött az ötlet. A Berdón, a Gerinc és a Gyümölcs utcák között, még a Cseresznyés utca előtt van egy elfeledett, használaton kívüli önkormányzati tulajdonú telek, ami ráadásul közterületnek van kiszabályozva. A térképen nézve egy 7 méter széles, 170 méter hosszú csíkról, kis utcácskáról van tehát szó.

Az autóforgalom csökkentésére „Berdó gyalogos tengely”

A Berdón nagyon messzire esnek egymástól a gyalogos közlekedést segítő összekötő utcák. A Gerinc és a Gyümölcs utcákat összekötő Áfonya és Cseresznyés utcák között például 600 méter a távolság, ami hatalmas kerülőre kényszeríti a gyalogosokat, akik ezért nagyobb eséllyel ülnek autóba.

A „Berdó gyalogos tengely” várostervezési koncepció az ideális nyomvonalon egészen a Berdó utcától lehetővé tenné a Kalászi HÉV állomás kerülők nélküli gyalogos elérését. A Cseresznyés utca előtti vékony utcácska ezt a megoldást szolgálná úgy, hogy gyümölcsfákkal is beültetnénk. Az önkormányzati terület így kettős célt szolgálhat: segítené a gyalogos közlekedést, gazdagítaná a várost egy kellemes gyalogos sétánnyal és a közösségi gyümölcsös terve is megvalósulhatna.

A vékony önkormányzati telken egy egyszerű, keskeny járda mellett sok aktív zöldfelületnek maradna hely, viszont még kérdés, hogy milyen hangulatú szakaszok legyenek a sétányon. Legyen pad? Hinta? Csúszda? Hol legyen kilátás, hova ne legyen belátás? Van egy nagy, talán föld, talán törmelékupac, mely a környék építkezéseiből kerülhetett oda. Elszállítsuk, szétterítsük, dombot formáljunk belőle? Sok ilyen kérdés van még.

Szeretnénk megszólítani a városi és a szűkebb berdói közösség tagjait, hogy gondolkodjanak el a sétány kialakításán és **május 31-ig küldjék el a javaslatukat az info@budakalasz.hu címre. A május 24-én 17 órakor kezdődő Berdó lakossági fórumon ugyancsak szó lesz erről az ötletéről a Kalász Suli ebédlőjében.** Az egyre népszerűbb Pedibusz példája nyomán remélhetően többen gyalognak majd a városban, esetleg sétával érik el a tömegközlekedési eszközöket, néhány év múlva pedig a környék lakói és a gyerekek minden évben a friss és egészséges gyümölcsstermést szüretelhetnek – fogalmazott Váli István.

Miért jobb az őshonos fajták?

Az őshonos gyümölcsfák gondozási igénye jóval alacsonyabb a nemesített fajtáknál, gyümölcsük viszont semmivel sem rosszabb. Budakalász Város Önkormányzatának Képviselő-testülete őshonos gyümölcsfák beszerzése mellett döntött. A fákat a lakók között osztják ki, akik a saját területükön ültethetik el azokat.

Kóder György közigazdász és önkormányzati képviselő, az őshonos gyümölcsfaosztás ötletgazdája a gyümölcsfaültetés kapcsán elmondta: a várost vezető 2011 Egyesület elkötelezett a környezet- és klímavédelem iránt, az 1000 fát Budakalásznak! program emiatt indult. Az elmúlt három évben 689 fát ültettünk el a kalászi közterületeken, és ezt a munkát folytatjuk.

Kóder György

Kóder György a jó ötletek megvalósítására példaként említette a Községi Kert két évvel ezelőtti kialakítását, amit a kalászi civilek kezdeményezésére saját terület átadásával támogatott a város. Környezetünk megóvására hasonlóan fontos kezdeményezésként emlékeztetett a vegyszeres szünyogyérítés elleni közös polgármesteri kiállásra,

amikor a korábbi kemikáliákkal való irtás helyett a biológiai gyérítés mellett köteleződött el Budakalász. Európában évtizedek óta jól működik ez a megoldás ideje volt, hogy a környezetvédelem szempontjai ne a lobbierdekek után érvényesüljenek – fogalmazott a Pénzügyi és Gazdasági Bizottság elnöke.

Közterületekre és a magántelkekre is jut gyümölcsfa

A képviselő kiemelete: a faültetési programot kiterjesztik a magántelkekre is.

Kössön szalagot a fa törzsére, hogy ne vesszen kárba a termés!

Minden kalászi ismeri a szentistvántelepi cseresznyevirágzást, azt azonban nehéz lenne megtippelni, évente hány mázsa cseresznye marad fenn a fákon. Egy helyi család kezdeményezésére gyümölcszedési akció indul a városrészben.

Az akcióhoz csatlakozott a CivilKalász és a Kalászi Községi Kertek Egyesület is. A szervezők szerint a minden évben kárba vesző gyümölcs nem azért fájó, mert a cseresznye kiló-ára várhatóan idén se lesz alacsony, hanem mert az egészséges gyümölcs felhasználása az önfenntartás felé mutathatna.

A kezdeményezők természetesen tisztában vannak vele, hogy sokan gondozzák és le is szüretelik a telkük előtt álló fákat,

Azok az ingatlantulajdonosok, akik ezt jelzik, gyümölcsfákat kaphatnak. A termett gyümölcs hasznán túl ezek a fák ugyanolyan jól felveszik a széndioxidot, mint a köztéri fák, ugyanúgy megkötik a szálló port és csökkentik a környezeti terhelést.

A Képviselő-testület erre az évre egy millió forintot szavazott meg, hogy ebből a város 250 őshonos csonthéjas és almatermésű gyümölcsfa csemetét vásároljon. Az oltványok fajtaösszetételét a Környezetvédelmi iroda szakemberei állítják össze.

Kóder György jelezte, lakossági kezdeményezés indult a közterületeken álló gyümölcsfák termésének leszedésére. Vannak, akik a házuk előtt álló gyümölcsfát sajátjuknak tekintik, gondozzák és leszedik, de sokan nem, így sok gyümölcs tönkremegy. Kóder György szerint azzal is érdemes foglalkozni, hogy a közterületen álló, többnyire cseresznye és kisebb részt szilvafa termése, azaz az egészséges élelmiszer ne vesszen kárba. Az ökológiai válság ellen a képviselő véleménye szerint a fogyasztási szokásaink megváltoztatásával tudunk a legtöbbet tenni. Talán egyszerűbbnek tűnik beülni az autóba és elmenni a bevásárlóközpontba, de a helyi termelőktől való vásárlás lényegesen jobb választás. A saját gyümölcsfák ültetése és a kertünkben termő gyümölcsök elfogyasztása pedig még ennél is jobb döntés – fogalmazott Kóder György.

U.Á.

ezért arra kérik a szentistvántelepieket, hogy ha nem bánják, hogy a házuk előtt álló fa gyümölcsei a város oktatási intézményeihez kerülnek, kössenek egy jól látható szalagot a házuk előtt álló fa törzsére.

A kezdeményezés ötletében szerepel, hogy azok a családok, akik háza előtt áll a fa, fogyasztási igényeikhez mérten kapjanak a leszüretelt gyümölcsből. Az akció jelenleg csak Szentistvántelepre és csak a cseresznyefákra vonatkozik, de reméljük, hogy rövidesen nem vész kárba egyetlen kiló kalászi gyümölcs sem.

A kezdeményezés további aktualitásairól a budakalasz.hu-n folyamatosan beszámolunk. Az akcióhoz az alábbi elérhetőségen csatlakozhatunk: civilkalsz@gmail.com

A szervezők várják a jelentkezőket; segíthetünk a szedésben, szállításban, de egy-egy kölcsönadott biztonságos alumíniumlétra is hasznos felajánlás lehet.

Lakossági gyümölcsfa-ültetési akció

A városvezetés idén ősszel gyümölcsfaosztási akciót hirdet budakalászi lakóhellyel és kerttel rendelkező lakosok számára. Olyan jelentkezőket várunk, akik a saját telkükre szívesen ültetnének őshonos magyar fajtát. A program keretében az Önkormányzat ingatlanonként 1 gyümölcsfát ajánl fel az alábbi szempontok figyelembevételével:

A csemeték átvétele után a szakszerű ültetés, a fa ápolása a kerttulajdonos feladata, a gyümölcsfát csak kerten belül lehet elültetni, ajánlott az ültető föld bekeverése talajjavító anyaggal: komposzttal, érett trágyával. Csonthéjasok (őszibarack – kajsz – szilva – cseresznye – meggy) és almatermésűek (körte – birs – naspolya – alma) közül választhatnak majd a lakosok (a kínálat a faiskolai készlet függvényében változhat).

Az ültetés előtt az alábbi védőtávolságokat kell figyelembe venni:

3 m-nél magasabb gyümölcsfák esetében a minimális ültetési távolság, kerítéstől 3 méter, szomszédos épülettől 3 méter, 3 m-nél magasabbra nem növegyümölcsfák esetében a minimális ültetési távolság kerítéstől 1,5 méter, szomszédos épülettől 2 méter.

Jelentkezni lehet Budakalász város honlapján, a www.budakalasz.hu oldalon elérhető űrlap kitöltésével, illetve személyesen a Polgármesteri Hivatal – ügyfélszolgálatán kérhető és adható le az űrlap. További tájékoztatás a 06-70/653-6457-es telefonszámon kérhető.

Jelentkezési határidő: 2023. június 30.

A jelentkezéseket a beérkezés sorrendjében dolgozzuk fel, a kéréseket a készlet erejéig tudjuk teljesíteni. Igénylésük elbírálásáról írásos vagy email-es visszajelzést kapnak legkésőbb 2023. augusztus 30-ig. Az átvételre 2023. október második felében lesz lehetőség.

SOKSZÍNŰSÉG

FÖLDÜNK IMMUNRENDSZERE

Május 22. a biológiai sokféleség világnapja

Greguss Ditta budakalászi környezet- és agrármérnök, az Agrárminisztériumban a nemzetközi élővilágvédelmi megállapodásokért és feladatokért felel, valamint a Biodiverzitás- és Génmegőrzési Főosztály munkatársa. A biológiai sokféleség jelentőségéről kérdeztük.

Mit jelent a biodiverzitás, vagyis a biológiai sokféleség?

A földi élet, élővilág változatosságát. Három különböző szintjét szoktuk elkülöníteni, az élőhelyek és a fajok sokféleségét, valamint a fajokon belüli változatosságot értjük alatta.

A fajokon belül a vadon élő állatok és növények genetikai változatossága mellett a gyümölcsök, zöldségek és a háziállatok fajtáira is gondolunk, amik a különböző tájegységek viszonyaihoz alkalmazkodtak.

A különböző éghajlati körülmények sokféle élőhelyet teremtenek a világon. Magyarországon 45 európai uniós jelentőségű természetes élőhelytípus fordul elő, amelyből 17 kiemelt jelentőségű, egyedi élőhelytípus. Például a Pannon szikesek, a Pannon homoki gyepek, egyes ligeterdők vagy erdősztyepp-tölgyeseink.

Miért fontos a biológiai sokszínűség?

A Földünk immunrendszeréről beszélünk. Ha egy rendszer homogén, akkor az általa nehezen tolerálható eseményekre egyszerre reagál negatívan. Gondoljunk csak bele, egy hatalmas, egybefüggő búzatáblát egy szélvihar könnyen letarolhat. Ám, ha vannak benne bokorcsoportok vagy fasorokkal kisebb részekre van tagolva, az meg tudja törni a szelet. A fasor megvédi a búzát, javítja a terület mikroklímáját és a talajerózió védelmében is szerepet játszik. Mindezek mellett élőhelyet biztosít olyan élőlényeknek, amik a gabona kártevőit elpusztítják, segítve ezzel a mezőgazdasági termelést természetes módon.

Mi történik, ha nem vigyázunk erre a sokszínűségre?

A biológiai sokféleséget úgy kell elképzelnünk, mint az élet hálóját, amelynek szerves részei vagyunk, és amitől teljes mértékben füg-

günk. Az élővilág rendszerének kiegyensúlyozott és egészséges működtetésében minden elemnek, azaz állatnak, növénynek, gombának, mikroorganizmusnak és ezek összetett kölcsönhatásainak megvan a maga szerepe, amit mai tudásunkkal a legtöbb esetben még csak nem is ismerünk. A természeti rendszerek meglepően sok változást képesek elviselni, kompenzálni, de csak egy pontig. Egy repülőből talán kiveshet egy csavar, de ha folyamatosan potyognak ki a csavarok, bekövetkezik a tragédia és lezuhan a gép. Néhány faj kipusztulását még nem érezzük meg, de itt is van egy pont, ahol a természet nem tudja tovább tolerálni a terhelést és a változás már visszafordíthatatlan. Egyre inkább tartunk efelé, ezért kellene sokkal környezettudatosabban élnünk, amíg még van lehetőségünk változtatni. Ha nem óvjuk a biodiverzitást, a saját jóllétünket, egészségünket kockáztatjuk. Amellett, hogy a biodiverzitás az élelmiszertermeléshez szükséges, fontos szerepe van a talajtermékenység és a beporzás biztosításában, a víz és a levegő tisztításában; miközben gyógyszer-alapanyagot és faanyagot is nyújt számunkra, a természeti erőforrásokat használó gazdasági tevékenységekhez nélkülözhetetlen. Emellett szerepet játszik a katasztrófák, a járványok és betegségek elkerülésében, hatásainak enyhítésében, az éghajlat szabályozásában.

Hol tartunk most? Mit mutatnak a friss jelentések?

A trendek aggasztóak. Van egy nemzetközi szervezet (IPBES), ami a világ kutatásainak adatait integrálja és tárja a döntéshozók elé. Jelenleg egymillió fajt fenyeget a kihalás a becslések szerint. Az utóbbi évszázadokban a szárazföldi helyek 75 %-át, a vizes élőhelyek 85 %-át alakította át az ember. Világszinten 1000 mezőgazdasági haszonállatfajt fenyeget a kipusztulás, de a beporzó rovarok csökkenése is egy kirívó trend.

Az úgynevezett Pannon biogeográfiai régió természeti értékeinek megőrzésében kiemelkedő a felelősségünk, hiszen a környező országokba is átnyúló Pannon régió több mint háromnegyede Magyarországhoz tartozik. Sajnos a világ és Európa tendenciái nálunk is egyre jobban érzékelhetők, ami a madárvilágunkban mutatkozik

meg a legszembetűnőbben. A mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő mezei pacsirta és a fogoly, de a fehér gólya, a fecskék és az erdőkhöz kötődő madárfajok állománya is drasztikus mértékben csökken. Éppen ezért fontos a fenntarthatóbb, kevesebb és kevésbé kockázatos növényvédő szert használó, mozaikos mezőgazdálkodás elterjesztése. Erdők esetében a változatosabb szerkezetű és őshonos fajokban gazdag, folyamatos erdőborítású területek arányának növelése volna kedvező, ahol a parányi élőlények számára otthont biztosító holtfák is jelen vannak.

Mi az oka annak a trendnek, hogy a sokszínűség degradálódik?

Az egyik fő ok a területhasználat megváltozása, a természetes élőhelyek eltűnése és átalakítása. 1992 óta duplájára nőtt a városok kiterjedése a Földön, ami a növekvő népességgel és fogyasztással kapcsolatos infrastruktúra bővülésével jár együtt. Napjainkban az intenzív mezőgazdálkodás szűk fajta-palettával dolgozik. Habár a világon kb. 5000 tápláléknövény létezik, ebből ma már csupán 20 faj adja az emberiség növényi táplálékának 80%-át. Régebben ezeknek a fajoknak sokkal több fajtája volt elérhető, nagyobb volt a választék akár a piacokon is a fogyasztók számára. Régi növényfajtáinkat nemcsak amiatt nem szabad hagyjuk eltűnni, mert nemzeti örökségünk részei, hanem élelmezésbiztonsági szempontból is jelentősek, hiszen nemesítési alapanyagként is szolgálhatnak a jövőben és gyakran igen magas a beltartalmi értékük. A tavalyi évben hatalmas aszály volt, ebből is látszik, hogy egyre inkább előtérbe kerülnek a szárazságtűrő fajták. Ezért azokat a fajtákat is meg kell őrizni, amikre jelen pillanatban kisebb a kereslet.

A természetes élővilágnak problémát jelent az inváziós idegenhonos fajok terjedése, amit felgyorsított a globális kereskedelem. A sokszor kiirthatatlan, idegen fajok egyre nagyobb területeket hódítanak meg, kiszorítják az őshonos élővilágot. Példa lehet ilyenre a vörösfülű ékszerteknős, amit megvesznek a gyerekeknek, majd ha megunják, kiteszik akár az Omszk-tó partjára és ez az egzotikus faj az őshonos mocsári teknőst kiszorítja az élőhelyéről.

Mit tehetünk a fejünk fölött zajló folyamatok ellen, hogy védjük a sokszínűséget?

Nagyon sok mindent, amiben a településeknek is jelentős szerepe van. Szerencsére a jelenlegi városvezetés nyitott arra, hogy nagyobb hangsúlyt fektessünk a még meglévő természeti értékek és a zöld területek fenntartására, ami minden itt élő jóléte, életminősége és egészségmegőrzése szempontjából alapvetően fontos. A fasorok, bokrok, parkos területek meghagyásának és új zöld felületek létesítésének nemcsak a mikroklíma-szabályozás szempontjából van pozitív hatása, de az egyre gyakoribb kánikulai időszakokban a hőérzetünket is javítja. Nem beszélve arról, hogy a közparkoknak közösségépítő szerepe is van. A fasorok és zöld felületek létesítésének lehetősége már a várostervezés során eldől. Sajnos sok helyen erre korábban, például az utcák szélességének meghatározásakor nem gondoltak. A beporzóbarát, vadvirágos helyek kialakítását is támogatandó törekvésnek tartom.

A mi egyéni magatartásunkban mire kell odafigyelnünk?

A társadalom minden szintjén cselekedhetünk. Segíthetünk, ha a saját otthonunk körül minél nagyobb zöldfelületet hagyunk, vagy a kertünkben lévő fákra madárodút helyezünk ki. A túlzott gyomirtó-szer vagy rovarölő szer használat nemcsak az élővilágnak, hanem

a saját egészségünknek is káros. A budakalászi háztartásokba kiosztott edényekkel most már komposztálásra is lehetőségünk van, ami az egészséges talajélet természetes módon történő visszaállításában támogat bennünket. Kiskertünkben a fűnyírásakor levágott fűvet vagy egyéb nyesedéket használhatjuk talajtakarásra is. A mulcsolással elkerülhetjük a talaj kiszáradását, mivel a mulcs képes vizet raktározni, ráadásul kiegyenlíti a talajban és talajfelszínen jelentkező hőmérséklet-ingadozásokat, lazítja a talajt, miközben élőhelyet és táplálékot nyújt a talajban élő szervezeteknek. Törekedhetünk arra is, hogy kevesebbet forgassuk a talajt, mivel a túl gyakori bolygatás csökkenti a talaj szervesanyagkészletét és kedvezőtlenül hat a talajéletre, ezáltal a haszonnövényeinkre, ráadásul ezért is kényszerülünk tápanyag utánpótló anyagok vásárlására. Érdemes kerülni a térkő és a műfű nagy területen történő használatát, ami alatt elhal a talaj. Inkább nyissunk az élővilágbarát kertészkedés felé, ahol a gyümölcsfáinkat beporzó rovarok is jól érzik magukat. Semmiképp se telepítsünk olyan idegenhonos fajokat, amelyek terjedésének később nehéz gátat szabni. Ilyen például a bíbor nebáncsvirág, a császárfa, a bálványfa, amik sajnos Budakalászon is előfordulnak. Inkább őshonos fajokat ültessünk. Emellett be tudunk csatlakozni természetvédelmi adatgyűjtésbe, például a Vadonleső programba egy mobilalkalmazáson keresztül, ami nagyban segíti a kutatók, természetvédők munkáját.

A génbankoknak milyen jelentősége van a sokféleség megőrzésében?

Sokan nem tudják, hogy a világ egyik legjelentősebb növényi génbankja Tápiszerén van, a Nemzeti Biodiverzitás és Génmegőrzési Központban. Máshonnan eltűnt szántóföldi és zöldségnövények szaporítóanyagait találhatók meg itt. Ez egy fontos biztonsági tartalék, ami nemesítési alapanyagként is szolgálhat. Ennek a bázisintézménynek a gödöllői alintézménye felel a kultúrnövények mellett az őshonos magyar haszonállatok genetikai értékeinek megőrzéséért. Érdemes egyszer ellátogatni ezekre a helyekre.

Milyen programok vannak, amiken érdemes részt venni a témában érdeklődőknek?

Május 26. és 29. között kerül sor a Magyar Nemzeti Parkok Hete rendezvénysorozatára Balatonfüreden, ahol a biológiai sokféleség világnapja (május 22.) keretében kihirdetett év haszonállatát és növényi tájfajtáját is bemutatjuk sor érdekes családi program és interaktív kiállítás mellett.

Egy közelebbi program május 14-én a Szentendrei Skanzenben a Madarak és a Fák Napja és az Év Fajai Fesztivál.

Gulyás Rita

INTERJÚ

Beszélgetés M. Tóth Géza
Oscar-díjra jelölt filmrendezővel

NEMZETKÖZI FESZTIVÁLSIKEREK ÉS A KÖZÖSSÉG EREJE

M. Tóth Géza Oscar-díjra jelölt filmrendező, producer, egyetemi tanár feleségével 1998 óta él Budakalászon. 2002-ben alapította a Kedd Animációs Stúdiót, nevéhez kötődik többek között a *Bogyó és Babóca*, a *Kuflik rajzfilmsorozat* és számos más sikeres produkció. Budakalászi életéről, alkotásról, tanításról kérdeztük.

Hogy érzi magát Szentistvántelegen?

Nagyon jól. Pontosabban az elmúlt 25 évben nagyon jól, és remélem, ez a jövőben is így lesz. Az életem, a családom élete mostanában fordulópont-hoz ért. A közelmúltig elsősorban mint családapa éltem az életem Budakalászonon. Most viszont, hogy az egyik felnőtt gyerekünk, akinek már saját családja van, a szomszédunkba fog költözni, új fejezet kezdődik.

Milyen helyi közösségbe jár?

Vannak itteni barátaim, akikkel például húsz éve járunk össze ultizni, heti rendszerességgel focizunk. A Kalász Suliban tanítóként dolgozó feleségem is aktív tagja több helyi közösségnek, egy néptánckörnek például. Amikor idekerültünk, reformátusokként a szentendrei gyülekezet tagjai lettünk, a gyerekeink a gyülekezet által alapított gimnáziumba jártak.

Emellett nagyon hálás vagyok az olyan összetartó mikroközösségekért is, mint például a szomszédság. Tavaly néhány szomszéd család megszervezte, hogy egy délutánra lezárhassuk az utcánkat a forgalom elől, és csináltunk az itt lakók részvételével egy mini utcabált. Kivittünk néhány asztalt, finomságokat, focikaput, tollast, pingpongasztalt, és estig beszélgettünk, a gyerekek pedig játszottak.

Mivel a munkám főként Budapesthez köt, eddig főleg az estéket, a hétvégéket és a szabadságból néhány napot töltöttem itthon. Mióta unokánk született, igyekszem hétköznapiakon is többet itthon lenni, készülök rá, hogy jó nagypapa legyek. A legtöbb helyi közösségbe egyébként a gyerekeink révén láttunk és csatlakoztunk bele. Például feleségemmel mindketten felnőtt fejjel tanultunk meg síelni, együtt a gyerekeinkkel, a Telepi Suli kiváló testneveléstanárai jóvoltából. A cserkészet, a Vidra Se, ahonnan nyaranta gyakran eljárunk evezni, szintén olyanok, ahová a gyerekeink révén csatlakoztunk.

Hatalmas dolog huszonkét évesen kikerülni egy nemzetközi filmfesztiválra, ami Önnek a Patkányfogó című animációs rövidfilmjével sikerült. Milyen családi háttér áll e mögött?

A Patkányfogó volt az első olyan filmem, amivel kijutottam a nemzetközi porondra, ez volt a diplomamunkám. Az Iparművészeti Egyetem Animáció Tanszékén tanultam, a képzés során is jócskán csináltunk filmeket, azokkal is meg-megjelentem kisebb fesztiválokon, de a Patkányfogóval kerültem bele igazán a nemzetközi szakmai vérkeringésbe.

És tényleg fontos a családi háttér minden életeseményem mögött. Veszprémi volt a gyerekségem, és bár Budakalászon sokkal több időt töltöttem már, ahova elsőként meggyökereztem, az nagyon meghatározó, ezért nemcsak budakalászinak, hanem a mai napig veszpréminek is tartom magam. A felmenőim főként orvosok, gyógyszerészek, tanárok voltak. Édesanyám, édesapám is orvos, húgom a veszprémi kórház egyik vezető gyerekorvosa, bátyám a Szegedi Tudományegyetem Ásványtani, Geokémiai és Kőzettani Tanszékének a vezetője. Húgomnál is három gyerek, bátyámnál is három gyerek, ő már kétszeres nagypapa is. Összetartó, szép nagy családom van.

Menyire tekinthető a Maestro Oscar jelölése a pályája csúcsának?

Az egyik csúcsa volt, kétségtelenül a legmagasabb. Érdekes ez a fogalom, hogy csúcs, a hegymászók világából ismerős. Annyiban mindenképpen jó analógia, hogy egy-egy csúcs meghódítása nemcsak vonzó és izgalmas, hanem eléggé kockázatos is. Odafele nincsen hely arra, hogy az ember ott táborot verjen. Aki feljut, az körülnéz, csinál három szelfit, és átadja a helyét a következőnek. Ahogy a hegymászók mondják, a mászás előtt kell megtervezni, hogy az ember hogyan jön le a hegyről, mert, ha valaki nem készül erre, az esetleg az életébe kerülhet. Annyiban is szerencsés voltam, hogy az Oscar jelölés előtt már voltak komolyabb nemzetközi sikereim, díjazott alkotásaim. A korábbi tapasztalatok sokat segítettek abban, hogy ezt a kalandot is ép bőrrel, ép lélekkel megússzam.

Az utóbbi években a fesztivál-tapasztalataimat már leginkább az egyetemi hallgatóimmal tudom megosztani, őket tudom felkészíteni rá, mire érdemes figyelni, amikor egy-egy jól sikerült vizsga-alkotással elkezdik járni a világot. Megvan az ember életében az ideje a szakmai versengésnek, és ez jellemzően a pályakezdő időszak. Nem tartom magam vénnek, de nem érzem szükségét, hogy a diákjaimmal, vagy a diákjaim diákjaival versenyezzek. Ezért én magam már egyre kevésbé küldök saját filmet fesztiválra, inkább zsűritagként szoktam részt venni rajtuk. Évente általában hat-nyolc fesztivál zsűrijében veszek részt, most éppen egy szófiai és egy Emirátusok-beli eseményre hívtak.

Több interjúban is a tanítást nevezi meg a fő hivatásának.

Igen, elsősorban tanárként érzem igazán otthonosan, és hasznosnak magam. Nagyon vonz az egyetemi életforma, az, hogy része vagyok ennek a közegnek, ami Európában sokszáz éve kialakult, és ami azóta a világ nagyon sok országában meghatározó értéke a helyi kultúrának, egyúttal fontos eleme egy nagy nemzetközi hálózatnak. Az egyetem nagyon érdekes intézmény, önrendelkező, önépítő, kívülről talán kicsit zártnak tűnő világ, hasonló a falakkal körülvett régi városokhoz, vagy sok más, félig-meddig

Maestro

zárt, az értékeit őrző-átörökítő közösséghez, mint amilyen például a család is. Mindig is szerettem egyetemi polgárnak lenni, végigjártam a ranglétrát az egyetemi hallgatói státusztól a rektoriig, két doktori fokozatot, habilitációt szereztem, a felnőtt életem jelentős része egyetemi falak között telt. Több mint harminc évig főként Magyarországon, most pedig külföldön, Kolozsváron és Amerikában tanítok.

2002-ben, mindössze harminckét évesen alapította a KEDD Animációs Stúdiót. Hogyan fogott ilyen fiatalon egy ekkora vállalkozásba?

Akkor már hat éve volt egy kisebb animációs műhelyem. Ennek a tapasztalataira építve indítottam az új stúdiót. A KEDD alapításakor már elég sok mindent tudtam erről a szakmáról, dolgoztam televízióknak, voltak komolyabb nemzetközi fesztiválsikerek, az Ikarosz például akkor Berlinben már túl volt az Aranymedve nominációján. Megerősödött bennem az, hogy teljesen mindegy, hogy a fesztiválok versenyprogramjára esélyes egyedi rövidfilmeket csináljak, vagy televíziós csatornaazonosító sorozatot, esetleg reklámfilmeket, bennem az alkotáshoz szükséges alapattitűd ugyanaz. Semmiben nem különbözik azoknak az embereknek az attitűdjétől, akik minden reggel felkelnek, és elmennek dolgozni hétfőn is, kedden is, szerdán is, csütörtökön is, pénteken is, és lehetőség szerint szombaton és vasárnap nem. Elmennek gyárba, hivatalba, iskolába, kórházba, szerkesztőségbe, ahol a munkájukat végzik a lehető legjobb tudásuk szerint, és készülnek cikkek, termékek, tanulnak gyerekek, gyógyulnak betegek. Úgy éreztem, hogy ez az az attitűd, amivel a szakmai életemet élni tudom és akarom. Ezért lett a stúdió neve KEDD, egy egyszerű hétköznap. Persze, az is benne volt, hogy adjunk magunknak valamilyen belső ritmust, és azóta is minden keddet megünneplünk kicsit. Azzal kezdünk, hogy összeül a stáb, és megbeszéljük a dolgainkat, a komolyabb eseményeinket is igyekszünk mindig keddre szervezni. Így van egy kitüntetett napja a hétnek, de elsődlegesen a névválasztásban az motivált, hogy hangsúlyozzam, a sikereink mögött elsősorban munka van. És persze az a remény is, hogy a KEDD-ben folyó munkánk eredménye a közönségünk számára egy picit érdekesebbé, szebbé, ünnepnapibbá tudja tenni a hétköznapokat.

Mit jelent számára az opera, illetve mit jelent az összművészet, hogyan hat ez az animációra?

Huszonegy éve vezetem a KEDD stúdiót, amit csak úgy lehet csinálni, ha az ember célorientált, vannak következetesen végigvitt tervei. Elég merev struktúrák között dolgozunk, határidőkkel, gyártási és üzleti tervekkel. Ezzel együtt viszont törekszem arra, hogy az ösztöneimre, megérzéseimre is hallgassak, amikor döntéseket hozok. Így történhetett, hogy olyan feladatokra is igent mondtam, amelyek elsőre örülségnek tűntek. Például a színpadi és a mozgóképes műfajok ötvözésére. Mint sok minden, az első ilyen feladat is véletlenszerűen talált meg. Még 1998-ban a Trafó –Kortárs Művészetek Háza megnyitó programsorozatára írtam és rendeztem egy előadást „XYZ” címmel, Mátyás Ildikóval közösen, amelyben a tánc, az élő zene, az épített tér és a többféle vetített mozgókép egy produkcióvá állt

össze. Amikor a MÚPA nyílt, oda egy olyan előadást csináltunk Bartók Csodálatos mandarinjának feldolgozásával, a Kocsis Zoltán vezette Nemzeti Filharmonikus Zenekarral közösen, amiben az élő zene és a vetített mozgókép működött együtt. Később hasonló produkciók elkészítésére kaptam felkérést az Operaháztól és más megbízóktól is.

Tíz éve majdnem minden húsvétkor műsorra tűzi az Opera azt a Máté-passió rendezésemet, amelyben a zenével szinkronban megjelenő mozgó szöveg-elemek közege veszi körül a szólistákat és a kórusokat, segítve ezzel az értelmezést, és az egész passió átélését. Az Operában a legnagyobb munkám, amelyben rendezői és látványtervezői feladatokat végeztem, Wagner teljes Nibelung operaciklusa (Rajna kincse, Walkür, Siegfried, Istene kolknya) volt. Egyúttal ez a legnagyobb animációs munkám is, hiszen a produkció látványának alapja az az összességében bő 15 órás áradó, vetített, animált képsor, amely folyamatosan szinkronban van a zenével és a színpadi történésekkel.

Bármilyen feladat jött szembe, mindig megpróbáltam olyan produkciót készíteni, amely ott tudja megállni a helyét, ahova kerül, és soha nem egy általános esztétikai vagy szakmai kánonnak való megfelelés igaz rá. Hogyha kicsi gyerekeknek készítünk mesesorozatot, akkor ott működjön jól, ha Wagner, Bartók vagy Bach közönségének, ha egy magyar könnyűzenei tévének, vagy a nemzetközi fesztiválokban, akkor pedig ott legyen jó. Ez a hozzáállás kevésbé a saját stílusát kereső művész, inkább talán a racionálisan gondolkodó mérnök attitűdjé, de vállalom, hogy én ilyen vagyok. Ha akarom, ha nem, mindegyik munkám rám fog hasonlítani kicsit, következésképpen én ezt sosem hangsúlyoztam különösebben.

Mi az oka annak, hogy Magyarországon maradt?

Egyszer bőven elég volt, hogy elkerültem arról a helyről, Veszprémből, ahová tartoztam. Feleséggel '98-ban vettük meg azt a házat Budakalászon, ami a mai napig az otthonunk. A munkámnak köszönhetően a fél világot bejártam, kb. negyven országban volt hosszabb-rövidebb filmszakmai vagy egyetemi dolgom, és utána mindig Magyarországra, Budakalásza jöttem haza. A leghosszabb időt külföldön a Royal College of Art tanárként Londonban töltöttem, ahol két szemeszter után véglegesítették volna. De akármennyire szeretem magam otthonosan érezni Londonban, Kolozsváron, Tallinnban és sok-sok más helyén a világnak, igazán itthon én csak Magyarországon tudok lenni. Az Oscar-jelölés után is sok külföldi meghívást kaptam, elsősorban Amerika nyugati parti stúdióiból, hogy folytassam ott a munkám. A Dreamworks egyik producere, akinek az invitálására korábban Amerikában nemet mondtam, néhány éve családostul eljött hozzánk Budakalásza vacsoravendégnek. Azt nem állítom, hogy a vendégeskedés után ő is itt akart volna letelepedni, de úgy éreztem, megértette, miért döntöttem úgy, hogy amíg csak lehetséges, én ezen a helyen maradok itthon.

Urbán Ákos

Bogyó és Babóca

INTERJÚ

„Széphe szőve”

Fotó: Szabó Zoltán

50 (+1) éves a Lenvirág

Tavaly volt 50 éves a Lenvirág Táncegyüttes, a fél évszázados működést feldolgozó gálaműsort azonban csak idén sikerült színpadra vinni. A készülődés hónapokig tartott, amiről Paulheim Ritát, a Lenvirág Alapítvány elnökét és Pukli Gabriellát, a Táncegyüttes egyik művészeti vezetőjét kérdeztük.

Mi az oka annak, hogy tavaly elmaradt a jubileumi műsor?

P. R.: A pandémia miatt sajnos rengeteg élő próba kimaradt, az online néptánc próbák pedig nem olyanok, mint a tantermi gyakorlások. Volt olyan időszak, amikor majdnem egy egész tanév kimaradt. Voltak, akik a COVID után nem tértek már vissza, mert az online próbák érthető módon elvették a lelkesedésüket. Azonban erről a gáláról egy percig sem mondtunk le, ez egy nagyon fontos évforduló a Lenvirág életében, amihez az Együttesnek is össze kellett szednie magát.

Tavaly szeptembertől azonban egy látványosan virágzó időszak kezdődött, aminek az egyik gyümölcse, hogy végre megtarthatja az Együttes az 50 éves jubileumi műsort.

P. R.: Szépen lassan összeálltak az állandó csoportjaink, de a gálát a korábbi táncosainknak is meghirdettük, hogy ha szeretnének, vegyenek részt az előadásokon. Az egykori tagokból három korosztályból három csapat állt így össze, akik annyira fellelkesültek a próbák során, hogy többen közülük fontolgatják a visszatérést is. A gyerekcsoportjaink is számos új taggal bővültek, emellett a Telepi Suliban Pukli Gabival elindult a néptánc oktatás, március 15-én a Faluház báltermét kétszer megtöltötték az iskola táncosai.

Előzetesen mire számítottak az 50(+1) gálaműsoron?

P. R.: A rendezvényünket a Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtárban tartottuk, ahol a nézőtér befogadóképessége 380 fő. Két előadást táncoltunk végig, az első műsor délután négy órakor, a második délután hét órakor kezdődött. A legkisebb Manócska csoportunk csak a délutáni előadásra táncolt, mivel a kicsik estére már nagyon elfáradnának. Sajnos kicsi a színpad és a technikai háttér sem a legalkalmasabb egy ilyen méretű rendezvény számára, de a környéken a PMK volt a legnagyobb, ahol táncolni is lehet a színpadon.

Milyen terveik vannak a gálát követően?

P. R.: Az évforduló megünneplése után Budapest szívében a Duna Karneválra készülünk, ami egy nemzetközi kulturális fesztivál felvonulással, Vörösmarty téri fellépésekkel tarkítva. A nyári búcsúrendezvényünk is fontos, de jönnek majd a nyári táborok is, amik még egyelőre szervezés alatt állnak. Szeptembertől pedig kezdődik az új évad, a korosztályok átcsoportosítása, és indul minden előről, új célokkal, új lendülettel. Szeretnénk jövőre fesztiválokra is kijutni, hogy minél többen lássák, mit tudunk.

Szakmai vezetőként hogyan készültetek erre a nagyszabású eseményre?

P. G.: Gyémánt Ádámmal, a vezetőtársammal már szeptembertől terveztünk, ötleteltünk, január óta pedig aktívan dolgozunk az előadáson. Február elejétől közel minden hétvégén próbáltunk valamelyik felnőtt csoporttal. A koreográfiák, a produkciók és a műsormenet összeállt, de persze mindig lehetne többet és többet gyakorolni.

Gondolom rengeteg többletmunkával jár a felkészítés.

P. G.: Feszített a tempó, de szeretnénk szépen teljesíteni. Mindkettőnknek van másol munkája, családja, akik tolerálják a tőlük elvett időt, mert most erre a jubileumi eseményre tettük Ádámmal a hangsúlyt. Megterhelő, nagyon sok többletmunkával jár, de mindenért kárpótol a néptánc, ez pedig egy örömteli megemlékezés lesz. A fáradtság ellenére motivál minket, hogy hamarosan színpadra kerül a munkánk gyümölcse.

Milyen hatással van a közösségre a felkészülés?

P. G.: Nagyon összetartó csapat, a közösséget még inkább összehozta a felkészülés. Rengeteget segítettek nekünk a tagok, szülők, hozzátartozók; a próbák mellett nyomtattak, ruhákat varrtak, öltöztettek, toboroztak, meghívókat adtak postára. Emellett a Faluház segítő munkájáért is nagyon hálásak vagyunk!

Fotó: Lenvirág Táncegyüttes közösségi oldala

Ünnepelt a Lenvirág

A Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtárba hamarabb érkezünk. A folyósón aprócska gyerekek frissen vasalt népviseletben, izgatottan toporogtak az aulában. Az utolsó, helyszíni próbájukra készült a Táncegyüttes legfiatalabb, óvodásokból álló csoportja a Manócska. A folyósón nagyobb

lányok színes szoknyáikban fényesítették a karaktercipőiket vagy épp egymás hajából szalagokkal feszesre font copfokat varázsoltak.

A hozzátartozók büszkén figyelték a készülődést. A vendégek lassanként érkezve köszöntötték egymást, régi ismerősök sztorizgattak korábbi lenvirágos éveikről. Délután négy órára megtelt a Pest Megyei Könyvtár színházterme, az elsötétített nézőtérről feltűnt a népies kellekekkel berendezett régi időkét idéző színpad. A gálaműsor háziasszonya Szabó Zsuzsanna volt, a Lenvirág Táncegyüttest alapító Szabó Ferencné Erzséni néni lánya, aki egykor szintén a tánccsoport tagjaként táncolt.

Az előadás első fellépői a Táncegyüttes legmagasabb létszámú, kiskolásokból álló Magocska csoport tagjai voltak. A vidám gyermekhangok, az ifjú táncosok ügyes lépései és a figyelemfelkeltő koreográfia az első percekben magával ragadta a közönséget.

Az élő muzsikát a gála alatt a Sárarany Zenekar biztosította, akiknek a játékára a közönség sorai mellett is a kisebbek táncra perdültek.

A Magocskák után sorra felléptek az óvodás Manócska csoport mezítlábas apróságai, a felső tagozatosokból álló Palánták és a felnőtt Lenvirág csoport. A délután folyamán megmutatták tudásukat az anyukákból megalakult Lenmamik, de három korábbi tánccsoport is összeállt az ötven éves fennállást ünneplő előadásra.

Az a csoport is, akiknek tagjai még Erzséni néni keze alatt tanulták meg az első lépéseket és egészen felnőttkorukig hétről hétre együtt járták a néptáncot. Ebből a csoportból Liszkai Gyula a következőképpen emlékezett vissza egykori lenvirágos éveikre:

„LENVIRÁG”

- kb. 20 évnyi sztori
- szakkör, zene, de nem olyan..., mégis érdekes
- új zenekari élmény, hurcolni a hangszereket, követni a táncosokat
- az Ikarusz kemény ülése, sokszor hetekig
- konferálás, aztán „...Három és!”, álmomból felkelve is: „Nem messze van ide Kalocsa”
- táncpróbák zongorával a „pártházban”, saját kulcs hozzá, később saját zenekar, mindenféle

- első külföldi út, első fesztivál, első szerelem, első csalódás, első program minden hétvégére...
- dohos szagú próbatermek, illatos főterek, szorító csizma, de jól áll, paraszting, kevésbé áll jól
- népzenei iskola, nyenyere, duda, brácsa, harmonika, dob, kutyafüle, utcazene, menettánc...
- öltözés buszban, tornateremben, színpad mögött, wc-ben, parkban (ott alvás is)
- holnap kilépek, nem, még maradok, majd holnapután, á dehogy lépek ki, próba, fellépés, utazás
- Erzséni néni a hátán visz minket, nekünk csak ott kell lenni, „...Három és!”
- vendéglátó családok, új szülők egy hétre, barátságok, tengerpartok, repülővel óriás böngötök cipelve, harmonikám továbbment NewYorkba, jajj.
- esküvőm, templomkertben Lenvirág tánccal köszönt... akkor ez most a családom? lehet
- saját zenekart vezetek, hurrá, új tagok, régi tagok, ősrégi tagok, zenei nonszensz magyart és svábot is játszani... mégis megy
- fesztivál, turné, utazás, utazás, utazás... aztán egyszer csak mégis kilépünk, más zenél helyettünk
- még néha most is álmodom, hogy buszról le, hangszerem a tokban, de Erzséni néni már beszámol hogy, „...Három és!”...kár, hogy már nem számol be többé...

Beszámolt mindenkinek, hogy elkezdje az életét, megtanuljon közösségben a legjobban teljesíteni, szeretni hazáját-kultúráját, tartalmasan megismerni a világot, közben nem elfelejteni faluját, közösségét, önmagát...

Lenvirág...húsz év...nem cserélném

A lebilincselő előadásokat minden esetben vastaps követte. A Lenvirágos csoportok betanítása és a koreográfiák mellett a műsor dramaturgiáját a dekorációt is beleértve szerkesztette és rendezte az Együttes két nagyszerű művészeti vezetője Pukli Gabriella és Gyémánt Ádám, akiknek ezúttal is szeretnénk az egész város nevében köszönetet mondani lelkiismeretes, odaszánt munkájukért!

A „Szépbe szöve” gálaműsor minden résztvevőnek adott valami kincset az elmúlt ötven évből; kulturális örökséget, népzenei élményt, emlékeket, nosztalgiát, új ambíciókat és egy kis részt Budakalászból.

Köszönjük az élményt és továbbra is Isten éltesse Lenvirág!

Gulyás Rita

HITÉLET

ÉLETCÉLOK

„Nem mintha már elértem volna mindezt, vagy már célnál volnék, de igyekszem, hogy meg is ragadjam, mert engem is megragadott Krisztus Jézus. Testvéreim, én nem gondolom magamról, hogy már elértem, de egyet teszek: ami mögöttem van, azt elfelejtve, ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának Krisztus Jézusban adott jutalmáért.” /Filippi 3:12-14/

Amikor valami igazán jelentős cél kerül elénk az életben, az magára vonja a figyelmünket és igyekezetünket. El akarjuk érni, elkapni, megszerezni, hogy végre a miénk legyen. Krisztus mindent beleadott abba, hogy kiragadjon az ellenség kezei közül és az övéi legyünk. Jézus célja, hogy szabadok legyünk és örök életünk legyen. Olyan fontos volt neki elérni ezt a célt, hogy az életét adta érte.

Tudjuk, hogy fontos a szereteteinkkel való kapcsolatainkba időt és energiát fektetni. Ha valaki ennyire szeret téged mint Jézus, érdemes rászánni az időt, hogy elmondja, miért tette, és miért vagy neki ilyen fontos. Kicsit jobban megismerni őt, hogy mit tanít, állít magáról, milyen példát ad elénk, és milyen jövőképe van velünk kapcsolatban. Hiszen néhány hete épp azt ünnepeltük, hogy értünk halt meg és a halálnak nem volt hatalma felette.

Itt szeretnék figyelmeztetni, hogy a Jézussal való megismerkedés új, értelmet adó, jelentőségteljes célok felismeréséhez vezet. Persze ezzel együtt új erőt is kapunk, de nagyon lehetséges, hogy teljesen átrendeződik az életünk, mint Pál apostolnak is. De mik voltak azok az új célok, amit Pál még nem ért el? Mi az a jutalom, amit el akart érni? Mi az, ami a Jézussal való időtöltés eredményeképpen rendkívül fontossá válik az életünkben? Csak vissza kell olvasnunk

az előző bekezdésbe /Filippi 3:9-11/, és megtudjuk.

• Hogy kitűnjék rólam őáltala: nincsen saját igazságom a törvény alapján,

• hanem a Krisztusba vetett hit által Istentől van igazságom a hit alapján,

• hogy megismerjem őt és feltámadása erejét,

• valamint a szenvedéseiben való részesedést, hasonlónak lévén az ő halálához,

• hogy valamiképpen eljussak a halottak közül való feltámadásra.”

A cél nem a képmutató vallásosság, sem az önostorozás. Cél, hogy a Jézus Krisztusba vetett hit által való megszabadulás látható példája legyek és ennek továbbadására használjam az életben kapott lehetőségeket! Cél, hogy egyre jobban megismerjem Őt, és a feltámadásában rejlő erőt, hogy Krisztus legyőzte és végül el fogja törölni a halált. Cél, hogy az életem hasonlónak váljon az övéhez, hogy az fájjon nekem is ami neki fájt, hogy meg tudjak halni a bűnnek és Krisztusban új életben élni, hogy az életemet adjam a barátaimért. Cél, hogy eljussak a halottak közül való feltámadásra. Ezek azok célok, amikért Pál apostol harcolt, és amiket a levél írásakor még nem ért el és amikhez képest minden más értéktelennek tűnt számára az életben. Neked mik a céljaid?

Debreceni László, Budakalászi Evangéliumi Közösség

200 ÉVE SZÜLETETT NAGY MAGYAROK

Tudom, hogy az Úr 2023-as esztendejében sok szó esett és fog is esni Petőfi Sándorról, Magyarország egyik legismertebb, leghíresebb és mondjuk ki, legtermékenyebb költőjéről. Kettőszáz éve született Kiskőrösön, amiről az evangélikus egyház Keresztelési Anyakönyvének bejegyzése is tanúskodik. Bár köztudott, hogy Petőfi a kiskőrösi születése mellett más helységeket is megnevezett egy-egy iratban, mely később a kutatók körében óriási vitát keltett, a legvalószínűbb a keresztelési bejegyzés szerinti város Kiskőrös, ahol egy megtalált szerződés szerint apja 1822-től 1824-ig mézárászékét bérelt. Evangélikus neveltetése a keresztelést követően iskoláinak sora tanúsítja. Például Sárszentlőrinc, Aszód, ahová tehetős és vagyonosodó édesapja el tudta juttatni fiát, tudta fizetni az előkelő szálláshelyek árát. Huszonévesen már a „nagyok” által is elismert költő. Alig van ma olyan település Magyarországon, melynek utcanevei között nem szerepel Petőfi. Petrovicsról Petőfire magyarosította nevét. Egyénisége jó példa arra a meglátásomra, hogy itt, a Kárpát medencében a magyarság nem genetikai, hanem spirituális, érzelmi, tudati és döntéshelyi. Magam is csak szlovák és olasz

ősökkel rendelkezem, de világ életemben mélyen magyar érzelmű voltam és vagyok ma is. A szinte teljesen szlovák nemzetiségű Ősagárdon, éppen a Petőfi utcában történt az 1940-es évek végén, hogy egy hideg templomos, transzcziusos (szlovák énekeskönyv) istentiszteletről kiáramló tömeget egy szónok állította meg és hívta őket: költözzenek át Szlovákiába. Harmati Béla lelkész némán hallgatta az igen hosszúra nyúlt invitálást, mikor Janecska András felügyelő odasettenkedett a lelkészhez és azt súgta a fölébe tótul: „Pánfarár! (Tisztelendő úr!) Befejezésül énekeljünk el még egy éneket.” – Ne tegyük – volt a suttogó válasz – már majd megfagyunk, otthon kihűl a leves. – De a felügyelő hátat fordított lelkészének és szlovák nyelven, hangosan a következőket mondta: Testvérek! Befejezésül még énekeljük el a Szózatot! Elénekeltek. Mindez száz évvel a „Petőfis szabadságharc” után történ. Budakalászon a református templomban 2023.05.21-én du 17:00 órai kezdettel Dr. Fabiny Tamás elnök püspök tart előadást két 200 éve született evangélikus nagyságról: Petőfi Sándorról és annak jó barátjáról, Sárkány Sámuel püspökről. Mindenkit szeretettel vár az evangélikus plántáló gyülekezet.

*Győri János Sámuel*vdm, evangélikus plántáló lelkész*

MÁRIÁVAL, MÁRIÁBAN, MÁRIA ÁLTAL

Május különösen kedves számomra, hiszen a Katolikus Egyház ebben a hónapban Máriára irányítja a figyelmünket, ahogyan Wilfrid Stinissen atya Istenbe rejtve – A kármelita élet kézikönyve is megteszi:

A szemlélődő életben Mária kiemelkedő helyet foglal el. A szemlélődés persze nemcsak a szerzetesek kiváltsága. Bárki gyakorolhatja ezt, hiszen Mária mindenki számára tökéletes példakép. Ha elmélyedsz annak szemlélésében, égi Édesanyánk hogyan vezet téged Isten felé, mire tanít, miként jár veled, akkor Őt utánozva ráébredsz arra, hogy életednek milyenné kellene válnia. Elég, ha Máriát nézed, s megpróbálsz úgy viselkedni, mint Ő. Akkor biztos lehetsz abban, hogy életed nem csúszik félre, nem teszel olyat, ami Isten szemében bűn és biztosan elnyered az örök boldogságot. Szűzi tisztaság, csend, ima, a hit titkainak fontolgatása, szerető figyelem Jézusra: mindezt hibátlanul megvalósulva Őbenne találsz meg. Ha ezek alapján próbálsz élni az életed, akkor nem tévesztesz célt. A Szent Szűz iránti szereteted nem lehet akadály a Jézus iránti szeretetednek. „Ne félj attól, hogy túlságosan szereted a Szent Szűzet – írja unokanővérének kis Szent Teréz – soha nem szereted eléggé, Jézus pedig örülni fog, hiszen a Szent Szűz az Ő Édesanyja”. Amennyiben növekedni akarsz a Mária iránti szeretetben, jól teszed, ha a Mária iránti mély szeretetükről ismert szentekhez fordulsz: nagy kármelita szentekhez, Montforti Grignon Szent Lajoshoz, Szent Maximilián Kolbéhoz. Kérd őket,

segítsenek, juttassanak neked Mária iránti szeretetükből. Akkor élsz Máriával, amikor megpróbálsz úgy viselkedni, mint életében ő tette, vagy tette volna ugyanilyen körülmények között. Végy példát Máriáról, törekedj arra, hogy magatartásod és az övé között ne legyen eltérés. Máriában élni

azt jelenti, tudod: van egy Édesanyád, aki anyai szeretettel vesz körül. Köpenye alatt biztos menedékben érezheted magad. Máriában élni azt jelenti, teljesen, feltételek nélkül anyai és nevelő hatalmára hagyatkozol. A legfontosabb azonban, hogy egész életed az ő életének folytatásává váljék. Ha úgy akarsz élni, mint Mária, az ő nyomában, tökéletes, bensőséges egyesülésben Istennel, ténylegesen egy „másik Máriává” kell válnod. Hagynod kell, hogy Mária éljen benned. Olyan életet kell folytatnod, amely erősen hasonlít Mária életére, hogy vele, benne és általa élj.

Varga Zoltán plébános, Budakalászi Katolikus Plébánia

MECCSHIÁNY

A szó azt jelenti, hogy egy sportoló sokat edzett, készen áll a harcra, de keveset játszott téttel bíró mérkőzésen. És ez baj, mert a meccsen lévő izgalmak, gyors döntések előre elképzelhetetlenek. Abba újra bele kell rázódnia, azokat újra meg kell érezni. Meccsek nélkül az élsportoló minden korábbi felkészülése, munkája kárba vész.

A „meccshiány” szó mintájára szeretném bevezetni a „mennyhiány” szakkifejezést. Számomra ez a kifejezés azt jelenti, hogy hiába gondolkodunk az életünkről, ha nem valóság számunkra a „menny” szó.

Márpedig a menny elég távol áll tőlünk. A szót meghallva inkább távolodunk a lelki tanulságoktól, mert a „menny” régies, mesésen hangzik, és nem tűnik igazán komolynak.

Egyáltalán, pontosan mi az, hogy menny? A definíció valami ilyesmi: az a tökéletes hely, ahová Isten várja azokat, akik istenhívők voltak életükben. Az a hely, amely miatt rettegésben kellene élnünk, mert ha nem hiszek, akkor nem oda jutok. Sőt, a pokolba jutok, aminek pedig az a definíciója, hogy „rossz hely”.

Ezt a hagyományos definíciót más szavakkal írom le: életünk lehetlenségeivel szemben a keresztyén hit lát egy másik, időtlen valóságot is, ahol nincs szenvedés. Sőt, azt a másik isteni, mennyi valóságot látja fontosabbnak. A keresztyén hit annak a bizonyossága, hogy ennek a másik, „valódibb valóságnak” olyan vonzása, öröme

van, hogy az itteni, véges világunk nem is tudja magát ettől az örömtől „megvédeni”. Ott jó lesz nekünk, de az a jó már itt, ebben a földi valóságban is megvan lélemben.

Ez a hit. „Isten országa közöttetek van” – mondja Jézus (Lukács evangéliuma 17,21).

A menny valósága, vonzása nélkül nem tudunk eligazodni ennek a világnak a félelmei és szenvedései között. Menny hiányában is elég sok bölcsességre eljutunk, de a menny vonzásában találunk a bölcsesség teljességére, ahol már nem okoskodunk, csak bízunk, remélünk, szeretünk. A „menny” szó régies, de nélküle nem tudjuk komolyan venni magunkat. Mennyhiányunk ellen tenni kell, a sok készülés után felmenni a pályára, és komolyan venni a szót! Mennyei játék ez.

*Bereczky Örs,
Budakalászi Református Gyülekezet*

Megújult a Szentistvántelepi Templom homlokzata

Május másodikán megtörtént a Szentistvántelepi Templom homlokzat-felújításának műszaki átadása. Varga Zoltán plébános atya elmondta, hogy az egyházközség életében jelentős esemény a templomfelújítás, mivel szeretnék, hogy Isten háza mindig szép és tiszta legyen.

„Ennél persze még fontosabb, hogy az életünk rendezett és tiszta legyen, amiért szintén dolgozunk kell. Tökéletesek nem vagyunk, de tökéletességre törekvők igen, ezért újra és újra meg kell újulnunk. Templomunk életében ez most egy külső szigetelést, festést jelent, a lelkünkben pedig azt, hogy az evangéliumhoz igazítjuk az életünket. A templom homlokzatára felkerült, egy latin mondat: Ego sum via, veritas et vita, ami azt jelenti, hogy „Én vagyok az út az igazság és az élet”. Ezt Jézus Krisztus kizárólagosan mondja magáról, vagyis Ő nemcsak egy a sok járható út közül, hanem Ő maga az út, Ő maga az igazság és Ő maga az élet.

Zoltán atya kiemelte, hogy belső újítás is történt, tavaly nyáron a szentélyben Pataki Mihály sekrestyés úr tervei alapján egy új keresztet helyeztek el a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus emlékére. A nagy keresztben kis keresztet vannak. Egy-egy kis keresztben az egyházközség egy-egy családja dolgozott, csiszolta, a hátuljára felírt egy mondatot. A kereszt a keresztben azt fejezi ki, hogy Krisztus keresztjében ott vagyunk mindannyian a közösségből. Amikor Zoltán atya Budakalászára érkezett, neki is adtak egy keresztet és ő is ráírt valamit. Ez számára azt fejezi ki, hogy Krisztus keresztáldozatából és egyben a megváltásból mindannyian részesülünk.

A felújítási munkálatok Hegyi Gábor tervei alapján készültek el, aki szintén az Egyházközség tagja. A felújítást a Bethlen Gábor Alapkezelő finanszírozta, az Egyházközség pedig belső gyűjtéssel egészítette ki az elnyert összeget.

A templom megújulása hosszú folyamat. 1931-ben alakult az Egyházközség, a templomépítés pedig 1948-ban kezdődött el, amit 1963-ban Shvoy Lajos megyéspüspök áldott meg. A torony 2003-ban épült fel, a templom belső üvegajtó bejárata Kövér László házelnök úr elnöki keretből nyújtott támogatásával valósult meg. A megújult templomot Dr. Erdő Péter Biboros úr 2012. augusztus 20-án szentelte fel. Mohos Gábor püspök úr 2020. augusztus 23-án avatta fel a Szent Imre Közösségi Házat. A most megújult homlokzatot pedig előreláthatólag az augusztus 20-i ünnepségen szentelik majd fel. Hegyi Gábor, a felújítás tervezője elmondta, hogy fontos cél volt az épületegyüttes egységes arculatának kialakítása, azaz hogy egy képet mutasson a szakaszosan készült templom, illetve Közösségi Ház épületegyüttese. Az előtetők anyaghasználata, a kő lábazat is ezt a célt szolgálta. Isten áldja meg a munkálatokban részt vevőket és az adakozó testvéreket!

D. F.

SZEMLELETFORMÁLÁS A GYEREKEK KÖRÉBEN

A Bábosd Zöldre Egyesület a tavasszal elkezdődött „Komposztálj Budakalászt” rendezvénysorozat részeként, élményközpontú szemléletformálási programjával számos Budakalászi óvodába és iskolába ellátogatott áprilisban is.

Kupacs süni az óvodákban

A Budakalászi Nyitnikék és a Telepi Óvodában a gyerekek Kupacs süniel - Mimó és Csipek barátjával - találkozhattak bábos ökomesekuckó foglalkozásokon. Kupacs süni Mimó és Csipek meseuniverzumának egyik figurája, a hulladék megelőzés, újrahasznosítás és körforgás, témakörének felelőse. A bábok által a gyermekek számára is könnyen szerethetővé és tudatosíthatóvá tehető a zöld gondolatok.

Mimó és Csipek az iskolapadban

A program keretében a Kalász Suli Általános Iskola és a Patakpart Általános Iskola diákjai is találkozhattak áprilisban a komposztálás témakörével. Az alsó tagozatosok bábos kisfilmet néztek, melyben Kupacs süni és barátai mesélték a komposztálás titkairól. A kisfilmet kiegészítő játékos feladatlap hívta fel a figyelmet a komposztálás jelentőségére.

A tanóra keretein belül áttekintésre került, hogy mi kerülhet a komposztba és mi nem, valamint hogyan gondozzuk a komposztot ahhoz, hogy végeredményben szuper minőségű humuszt kapjunk. Az iskolák felső tagozatosai drámapedagógiai foglalkozáson vehettek részt, mely során közös játék nyomán került fókuszba a környezethez és egymáshoz való viszonyunk, az egyéni cselekvés és felelősség fontossága.

Öko-nap a Mentáskertben

Április 20-án egy vidám délutánt tölthettek el a Mentáskert Öko-napjára látogatók. A gyerekek kézműves foglalkozás során kis kertészeknek való palántajelölőt és anyák napi kikelő képeslapot készíthettek. A felnőttek elsőként dr. Victor Andrással beszélgethettek a mértéktartó életmódról és a fenntartható mindennapokról, ezután Holló András a komposztálás rejtelseibe avatta be a résztvevőket. A délután folyamán sor került a Messzelátó Egyesület beltéri komposztálójának a bemutatására is.

Legközelebb az érdeklődők május 25-én, a Mentáskertben, az Ökogyereknapon találkozhatnak a Bábosd Zöldre Egyesülettel, melyre a szervezet gilisztasimogatóval, talajvizsgálat bemutatóval; kézműves foglalkozással; játékokkal; valamint food waste témakörét érintő beszélgetéssel készül.

KEVÉLYRE FEL!

610-en vállalták a kihívást a családi gyalogtúrán és futóversenyen

Május elsején, hétfőn rendeztük meg a Kevélyre fel! elnevezésű családi gyalogtúrát és futóversenyt. Az immár hagyományos, jó hangulatú eseményen a csodálatos, tavaszi időben összesen 610-en vettek részt, ők teljesítették a 6,5 kilométeres távot.

A nevezés 9 órakor kezdődött a Millenáris keréknél, az első rajt pedig 10 órakor volt. Elsőként a futók startoltak el, utánuk következtek a túrázók. Az indulókra 6,5 kilométer megtétele várt, a ZÖLD jelzést követve. A célt a Kevély-nyeregnél, a réten alakították ki. A leggyorsabb versenyzők emblémázott pólót, kategóriánként az 1-3. helyezettek pedig érmet kaptak. A leggyorsabban Pásztor Attila és Hála Godvín teljesítette a távot, mindketten 32 perc 5 másodperc elteltével értek be a célba. Az egyéni futókon és túrázókon kívül 106 család is nevezett az erőpróba. A hagyományos piknik résztvevői a Mentáskert finomságait és a Faluház dolgozóinak házi lekvárjait kóstolhatták meg, illetve fogyaszthatták. A szervezők tájfutóversenyt is rendeztek azok számára, akik szeretnék volna kipróbálni ezt a sportágat.

Budakalász mindhárom általános iskolája csatlakozott a „Millió lépés az iskoláért” mozgalomhoz és a város is támogatja a remek kezdeményezést, hogy minél több kalászi iskolás gyerek mozogjon. A program március 27-én startolt, a cél 77 napon keresztül mozgásra ösztönözni mindenkit. A kihívás résztvevői virtuálisan végigjárják és megismerik az Országos Kékkör túraútvonalait és legszebb látnivalóit, a napi rendszerességgel küldött „Tudtad-e?” üzenetekből pedig egyre több és több ismeretre tesznek szert

SPORT

az egészséges életmód és a mozgás fontosságáról. A támogatásnak köszönhetően 100 iskola nyerhet sporteszközök vásárlására 1-1 millió forintot. A város által felajánlott 300-300 ezer forintos támogatást dr. Göbl Richárd polgármester adta át a három iskolának.

BEBICIKLIZÉS - beszámoló és gondolatok a kerékpáros közlekedés értelméről

Az április 22-ére meghirdetett biciklizésre csodálatosan szép idő ke-rekedett. Az összegyűlt csapattal indulás előtt tartottunk egy gyors el-igazítást, amelynek során átvettük a legfontosabb KRESZ-szabályokat, baleseti eshetőségeket.

Az út során többször megálltunk, hogy meséljünk a helyi érdekességekről (pl. Budakalász és Békásmegyér határban lévő forrásról, Mocsárosdűlőről, Aqi-uncumról, Gázgyárról stb.), az alternatív útvonalválasztási lehetőségekről. Az aquincumi vasúti megállóhelynél ismertettük a BudapestGO és MÁV appliká-ciókat, a digitális jegy- és bérletvásárlási, valamint városban belüli vonatozási lehetőségeket (S72, Z72, S76 járatok). Utóbbi információk azoknak is hasz-nosak, akik kerékpár nélkül vágnak neki a városnak. Aquincumból Újpest, Újpalota vagy éppen a Jászberényi út meglepően rövid idő alatt (3-9-18 perc) elérhető még a reggeli csúcsgorgalomban is. Kezdő városi túrázók számára olyan apró, de adott esetben fontos logisztikai kérdéseket tisztáztunk, mint, hogy hol talál boltot vagy éppen wc-t a bejárt útvonal mentén.

A túra csúcspontja azonban mégiscsak a belváros volt. Minden résztvevő arcára mosoly ült ki, amikor átkeltünk a napsütötte Lánchídon, vagy éppen a pesti alsó rakparton haladtunk az Országház gyönyörű épülete mellett. A résztvevők egyöntetűen bevallották, maguk sem számítottak ilyen hatású élményre. Az érkezést a Kossuth téri fagyizással zártuk. Később a Margitszigeten, majd a Római parton tértünk vissza Kalászra. A halsütődekből származó illatok miatt többen állították, hogy ide is vissza fognak még jönni. Habár a társaság korosztályt tekintve rendkívül vegyes volt, az útról mindannyian számos jó élménnyel tértünk haza.

Végül néhány gondolat arról, hogy az élményeken kívül miért is van értelme kerékpárral közlekedni akár helyben Budakalászon, akár a főváros felé:

Ezzel kapcsolatban számtalan vizsgálat, kutatás, elemzés, cikk született már. A kerékpározás előnyeit talán három nagy csoportba sorolhatjuk: környezeti, egészségügyi és gazdasági. A bringázással nemcsak a bringás nyer, hanem a környezete is. A kerékpározás során lényegében nincsen szálló por-, levegő- és zajszennyezés. Területfelhasználása töredéke a közúti közlekedésnek, használatával csökkenthető a város torlódások.

A mindennapi biciklizés segít megőrizni a testi és a mentális egészséget. Mivel közlekedő lényegében nem függ másoktól (torlódások, menetrend), a kerékpározás szabadságot és függetlenséget ad. A bringázással egyben gondoskodunk a napi testmozgásról is. Kutatások alapján a csökken a stressz, valamint a szív- és érrendszeri betegségek kockázata, segít a jó közérzet megteremtésében, végső soron boldogabbak leszünk.

Nem utolsó sorban a kerékpározás gazdasági oldala is előnyös. Fenntar-tása és kilométer költsége nagyon kedvező, szükség szerint tömegközle-keedésel kombinálható. BKK bérlet mellé vásárolható kerékpár-bérlet, ami a közigazgatási határtól függetlenül az adott járatok teljes vonal hosszán érvényes, tehát a H5 HÉV esetén például a Batthyány tér és Szentendre között. Havi 540 forintért baráti.

Telek Judit, Bokory Gábor, Király Péter

SPORT

Évek óta nagyszerűen érzi magát Budakalászon a labdarúgó NB I. korábbi kétszeres gólkirálya

A FUTBALL ÖRÖK SZERELEM

Bajzát Péter nevét nagy valószínűséggel minden magyar futballszurkoló jól ismeri. A korábbi kétszeres NB I-es gólkirály még 2000-ben a Pest megyei I. osztályban szereplő Budakalász csapatához igazolt. Az örökifjú támadó az idei tavasszal visszatért: már nem csak edzőként, hanem újra játékosként is segíti együttesét a pályán.

A korábbi gólkirály Bajzát Péter évek óta Budakalászáért dolgozik

„Amikor abbahagytam a focit, mindig próbáltak csábítani az ismerőseim nagypályára és kispályára egyaránt. A korábban szintén NB I-ben futballozó Sallai György barátom régóta Budakalászon van, és addig győzködött, hogy egyszer lementem edzésre, megtetszett a közeg és itt ragadtam. Éreztem a tiszteletet, amire természetesen igyekszem rászolgálni, főként a pályán mutatott teljesítményemmel” – emlékezett vissza Bajzát arra, hogy került Kalászra. A bemutatkozás szinte tökéletes volt, első bajnokiján mesterhármast szerzett és csapata 3-2-re nyert a Veregyház ellen. A sportember hozzátette: ezen a szinten már a megfelelő közeg és a játék szeretete a legfontosabb, nem feltétlenül a szakmai vagy éppen az anyagi kérdések. „Nagyszerű közeg alakult ki Budakalászon, Sárosi Tibor elnök úr személyisége és munkája, valamint az egész komplexum adott ahhoz, hogy jól érezzük magunkat. Egy egész család számára is

„Amikor abbahagytam a focit, mindig próbáltak csábítani az ismerőseim nagypályára és kispályára egyaránt. A korábban szintén NB I-ben futballozó Sallai György barátom régóta Budakalászon van, és addig győzködött, hogy egyszer lementem edzésre, megtetszett a közeg és itt ragadtam. Éreztem a tiszteletet, amire természetesen igyekszem rászolgálni, főként a pályán mutatott teljesítményemmel” – emlékezett vissza Bajzát arra, hogy került Kalászra. A bemutatkozás szinte tökéletes volt, első bajnokiján mesterhármast szerzett és csapata 3-2-re nyert a Veregyház ellen. A sportember hozzátette: ezen a szinten már a megfelelő közeg és a játék szeretete a legfontosabb, nem feltétlenül a szakmai vagy éppen az anyagi kérdések. „Nagyszerű közeg alakult ki Budakalászon, Sárosi Tibor elnök úr személyisége és munkája, valamint az egész komplexum adott ahhoz, hogy jól érezzük magunkat. Egy egész család számára is

Két-két alkalommal volt gólkirály az NB I-ben és az NB II-ben

Az 1981-es születésű Bajzát Péter a magyar labdarúgó élvonal kétszeres gólkirálya. 2020-tól a Budakalászi MSE játékosa.

A Debrecenben eltöltött hat szezonja alatt kétszer (1999-ben és 2001-ben) is magasba emelhette a Magyar Kupa-trófeát. Később alapember volt a Győri ETO együttesében, a 2006–2007-es évadban 18 góllal, a 2008–2009-es bajnokságban pedig 20 találattal ő lett az NB I gólkirálya. 2011 nyarán, az NB II Keleti csoport nyíregyházi gólkirályként igazolt az újonc Pécsi MFC csapatába. 2011. november 26-án a Vasas elleni bajnokin öt gólt jegyzett, és 10-es osztályzatot kapott a Nemzeti Sporttól. A 2013-as szezont újra Nyíregyházán kezdte, és a 2013–2014-es szezon végén bajnoki és gólkirályi címet szerzett az NB II-ben.

egész napos program lehet eljönni ide. A hangulat baráti, mindenki örömmel érkezik hozzánk. Ezen a téren mindenképpen versenyezni tudunk a többi csapattal” – fogalmazott Bajzát.

És ha már a versenyzés: a kalásziak remek őszt zártak, a tavaszi folytatás azonban dögösebben alakult, és jól jött, hogy Bajzát ismét pályára tudott lépni.

„Nem akartam már játszani, az edzősködére összpontosítottam, de van olyan helyzet, amikor be kell állnom – folytatta a tapasztalt támadó. – A fizikális rész már nehezebb, a 20 évesek lefutnak, de a helyezkedéssel és más rutinos dolgokkal azért van keresnivalóm nekem is... A várakozáson felüli őszt után a tavasszal is mindent megteszünk azért, hogy büszkék legyenek ránk a szurkolóink”.

Bajzát a mai magyar futballról annyit mondott: látszik, hogy sok pénzt ölnek bele, tapasztalható a fejlődés, minden adott a képzéshez, ami kell. A válogatott egyre sikeresebb, de jó lenne, ha az akadémiákon kinevelt tehetségek közül is egyre többen eljutnának magas szintre.

O. F.

BUDAKALÁSZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

SPORTOS BUDAKALÁSZ

2023. NYÁRI-ŐSZI
ESEMÉNYEK

Nincs több kifogás.
mozogj. sportolj!

MÁJUS 1. KEVÉLYRE FEL!
CSALÁDI FUTÓ- ÉS TÚRAVERSENY PIKNIKKEL A KEVÉLY-NYEREGBEN, NEVEZÉS 9 ÓRÁTÓL, RAJT 10 ÓRÁTÓL A KÖBÁNYAI ÚTON

MÁJUS 11. 16-TÓL 18 ÓRÁIG – NAGY TÁBORVÁLASZTÓ
A MENTÁSKERTBEN, A FALUHÁZ UDVARÁN

MÁJUS 17. TAVASZI BRINGÁS REGGELI
7-TÓL 9 ÓRÁIG A SPORT UTCÁNÁL A GÁTON

JÚNIUS 23. SZENT IVÁN ÉJJI TÚRA
INDULÁS A HOLLÓ FORRÁSTÓL 19 ÓRÁKOR

AUGUSZTUS 24. SPORTÁG- ÉS KÜLÖNÓRA VÁLASZTÓ
A MENTÁSKERTBEN, A FALUHÁZ UDVARÁN 16-TÓL 18 ÓRÁIG

SEPTEMBER 16-22. EURÓPAI MOBILITÁSI HÉT
PROGRAMSOROZAT BUDAKALÁSZI ISKOLÁSOKNAK, ÓVODÁSOKNAK

SEPTEMBER 17. TOUR DE KALÁSZ – AMATŐR KERÉKPÁRVERSENY
RAJT A FALUHÁZ UDVARÁRÓL, NEVEZÉS 9 ÓRÁTÓL, RAJT 10 ÓRÁTÓL

OKTÓBER 7. ŐSZI TÓFUTÁS AZ OMSZK PARKBAN
NEVEZÉS 9 ÓRÁTÓL, RAJT 10 ÓRÁTÓL

OKTÓBER 28. GEOCACHING AZ ŐSZI SZÜNETHETBEN
NEVEZÉS 9 ÓRÁTÓL, INDULÁS 10 ÓRÁTÓL A HOLLÓ VÖLGYBŐL

A PROGRAMOKON VALÓ RÉSZVÉTEL INGYENES.
TÖVÉBBI RÉSZLETEK:
www.budakalasz.hu;
www.koszarolyneh.hu.
MINDENKIT SZERETettel VÁRUNK!

Több mint kilencszázan vettek részt a 40. TÓFUTÁSON!

Remek jubileum részesei lehettek azok, akik neveztek a tavaszi Tófutásra. Ez volt a rendezvény történetének 40. versenye, és összesen 921-en vállalták, hogy teljesítik a távot.

A település legnépszerűbb sportrendezvénye több mint két évtizedes múltra tekinthet vissza, és a szombati immár pontosan a 40. volt a sorban! Az első Tófutást 2002-ben tartották és 2023-ban is kiderült, hogy kicsik és nagyok egyaránt kedvelik ezt az erőpróbát. 10 órakor rajtolt el a 10 kilométeres táv mezőnye, ezt követően az 1 körös felnőttek, a szeniorok, a juniorok és felsős általános iskolások indultak el. A folytatásban az alsósok, az ovisok és felnőtt kísérők következtek a programban, aztán a 2 körös verseny zárta a startok sorát az Omszk-tónál.

A nevezések összesítése után kiderült: 921-en vettek részt az eseményen. A 10 kilométeres távon Illés Zsófia és Neszádeli Bendegúz szerezte meg az első helyet.

Az egészséges életmód népszerűsítése mellett rendszeresen jótékony célt is szolgál a Tófutás. Ezúttal a Szentistvántelepi Általános Iskola a rendezvény társszervezőjeként biztosította a büfét, és a bevételt a sulis alapítványának ajánlják fel.

MÁJUS 21-ÉN TARTJÁK AZ I. BUDAKALÁSZI SZENT FLÓRIÁN TŰZOLTÓNAPOT

Sok szeretettel meghívjuk Önöket 2023. május 21-én a Faluház belső udvarán megrendezendő Tűzoltónapra, ami azért is különleges, mivel 2023-ban megalakult és még az év folyamán működését meg is kezdi a város Önkéntes Tűzoltó Egyesülete, a Kalász ÖTE. A program 14 órakor kezdődik a tűzoltójárművek megérkezésével, a folytatásban bemutatók és vetélkedők is várják az érdeklődőket egészen 19 óráig.

Pedagógusnapi és Semmelweis Napi díjak – május 19-ig várjuk a jelöléseket

Május 19-ig várjuk javaslatokat, jelöléseiket a pedagógusnaphoz és a Semmelweis Naphoz kötődő városi díjak adományozására.

„dr. MILOSEVITS PÉTERNÉ” – BUDAKALÁSZ KÖZOKTATÁSÁÉRT díj Budakalász legendás pedagógusáról elnevezett díjjal az Önkormányzat elismerését fejezi ki a közoktatás irányításában, a közoktatás vezetésében szakmai, szakértői munkájával kiemelkedő tekintélyt, megbecsülést elért pedagógusnak.

„BUDAKALÁSZ KIVÁLÓ PEDAGÓGUSA” díj adományozható az önkormányzati és állami fenntartásban működő, helyi nevelési, oktatási intézményekben foglalkoztatott bölcsődei nevelő, óvoda- vagy iskolapedagógusnak, aki kiemelkedő színvonalú ok-

tató-nevelő munkát végez, végzett és eredményesen járult hozzá a gyermekek, tanulók képességeinek kibontakoztatásához.

„BUDAKALÁSZI POLGÁROK EGÉSZSÉGÉÉRT” díj adományozható annak a személynek, aki Budakalászon hosszú ideje, legalább 5 éve az egészségmegőrzés, egészségfejlesztés, a megelőzés és tájékoztatás területén – ideértve a szociális ágazatot is – kifejtett munkássága révén elismerésre méltó tevékenységet végez vagy végzett.

Jelölő lehet minden budakalászi polgár, aki a honlapon közzétett nyomtatványt kitölti és elküldi postai úton a Budakalász Város Önkormányzata, 2011 Budakalász, Petőfi tér 1. címre vagy aláírva, beszkenelve az info@budakalasz.hu e-mail címre.

Kérjük, hogy a jelöléshez írjanak legalább egy oldalas indoklást.
A jelölések határideje: 2023. május 19.

MÁJUS 12. PÉNTEK, 20.00

BONGOR – a tavaszi turnékörút budakalászi állomása

A Mr. – elnézést kér, ha a lábára lépnek – Gengszter elregéli nektek helyenként trágár, máskor vulgáris, olykor pedig intellektuálisan gusztustalan meséit.

Végre megtudhatjátok, hogy van-e élet a halál vagy a hitel után, vagy hogy Bongornak lett-e pont annyi humora, amennyi trauma érte! Tartsatok vele ebben az eksztatikus audiovizuális transzéliumában, testestül-testestül!

Vendég: Tuby

Jegyek: tixa.hu

MÁJUS 17. SZERDA, 17.00

Alzheimer Café

MÁJUS 18. CSÜTÖRTÖK, 19.00

Lélekbúvár sorozatunk májusi vendége Bihari Viktória író, blogger.

Az est témája: Miért nincs a nőknek önbizalmuk? Miért érzik sokan azt, hogy nem jók semmire, hogy meg kell felelniük, hogy értéktelenek, hogy a szeretetért meg kell dolgozniuk?

Ilyen, és ehhez hasonló témákat járunk körbe Vikivel, az előadás végén pedig kérdezni is lehet majd.

Jegyek: tixa.hu és a helyszínen az esemény előtt.

MÁJUS 19. PÉNTEK, 19.00

ZÓRA koncert

Mély tónusú hang, szuggesztív előadás, egy tánc az indulat és az érzékiség határán. ZÓRA közvetlen, spontán színpadi jelenlétével olyan, mintha a saját nappalijába invi-

tálná a tőle legtávolabb ülő nézőt is.

A Los Angelesben és Magyarországon élő Fonogram-díjas énekes-dalszerző Urbányi Zóra Kollár-Klemencz László Iszom A Bort című dalának nagysikerű feldolgozásával hívta fel magára a figyelmet. 2021-ben megjelent első saját magyar nyelvű dala, a Mámor, 2022-ben a Magyar Zene Házában láthatta őt először a hazai közönség, majd ősszel az A38 Hajón adott szintén teltházas koncertet.

Zóra 2023-as tavaszi koncert sorozatát a MOMkult színháztermében kezdi áprilisban, május 19-én pedig a budakalászi Kós Károly Művelődési Házban ad koncertet.

Jegyek: tixa.hu

MÁJUS 21. VASÁRNAP, 14.00 - 19.00

I. Budakalászi Szent Flórián Tűzoltónap

Részletes program: www.koskarolyhm.hu

MÁJUS 25. CSÜTÖRÖK, 14.00 - 18.00

Mentáskert Termelői Piac

Kísérő program:

Gyereknep a Bábozd Zöldre Egyesület és a Viola Egyesület közreműködésével

MÁJUS 27. SZOMBAT, 14.00 - 20.00

Gyereknep

14:00 Hahó Együttes – gyerekkoncert

15:30 Majorka Színház:

Pártás királylány – népi mesejáték

16:00 A Kozmai Roxy kalandjai – fotókiállítás megtekintése (Galéria)

16:30 Kerekítő bemutató – gyerekfoglalkozás

17:00 A Kozmai Roxy kalandjai – Radisics Milán multimédia vetítése és előadása

HÍRLEVÉL FELIRATKOZÁS

Iratkozzon fel Budakalász hírlevelére és értesüljön kéthetente a város legfontosabb történéseiről! A feliratkozáshoz a megjelenés napján a Budakalászi Hírmondót is saját e-mail fiókjukba küldjük.

19:00 Welldance – akrobatikus r'n'r bemutató

19:30 Tuby koncert

A kísérőprogramok 14 órától folyamatosan 20 óráig tartanak: arcfestés, LEGO, gyurmese foglalkozás, pingpong, gokart pálya, népi játékpark, légvár, helikopter szimulátor.

A programok ingyenesen látogathatók.

JÚNIUSI ELŐZETES

JÚNIUS 2. PÉNTEK, 20.00

Mudfield koncert Jegyek: tixa.hu

JÚNIUS 10 – 11. SZOMBAT, VASÁRNAP

Szent Korona konferencia

További információ: Dr. Varga Tibor, dr.vargatibor.mihaly@gmail.com
www.szentkoronaorszaga.hu

ÁLLÁS | Takarító munkatársat keres a Faluház

A Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár (Faluház) határozatlan idejű jogviszony keretében takarító munkatársat keres 8 órás időtartamban.

Információ, jelentkezés **önéletrajzzal a gondnok@koskarolyhm.hu** címen Decsi László gondnoknál. További információ: +3670-411-0753 (hétköznap 8:00-16:00 között)

BUDAKALÁSZI

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Каласу

Felelős kiadó: Dr. Deák Ferenc

Szerkesztők: Orosz Ferenc, Péterffy Gábor

Munkatársak: Gulyás Rita, Urbán Ákos

Fotók: Hartl-Nagy Tamás, Szabó Zoltán

Tördelés: Ali Vali

Nyomatás újrapiapír felhasználásával:

Print Brokers Team Kft.

E-mail: hirmondo@budakalasz.hu | **Telefon:** 06 26/340-266

Újrapiapír

Lélekvár

MIÉRT NINCS A NŐKNEK ÖNBIZALMUK?

önismereti est

BIHARI VIKTÓRIA

csütörtök
2023. MÁJUS 18. 19⁰⁰

További
jegyinformáció:
honlapunkon és
Facebookon.

KÓS KÁROLY
MŰVELŐDÉSI HÁZ
ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9.
+3670 331 7183, +3626 340 468
WWW.KOSKAROLYMH.HU
INFO@KOSKAROLYMH.HU

RockHáz
71-8

ZÓRA

2023. 05. 19.

További jegyinformáció:
honlapunkon és Facebookon.

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9.
+3670 331 7183, +3626 340 468
WWW.KOSKAROLYMH.HU
INFO@KOSKAROLYMH.HU

UP MUSIC MANAGEMENT
BUDAPEST
TITAX
KÖRNYELMI ÉS ÉRTÉKELÉSI IRODA
BUDAPEST

Részletek, jegyinformáció a koskarolyh.hu weboldalon és a facebookon!

A Gyerekmag műtőprogramja

HAHÓ

Együttés

CSALÁDI MATTINÉ

2023. május 27. 14⁰⁰

A belépés díjtalan!

 KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9.
+3670 331 7183, +3626 340 468
WWW.KOSKAROLYMH.HU
INFO@KOSKAROLYMH.HU

BUDAKALÁSZ

RockHáz
71-8

mudfield

2023. június 02. péntek
20.00

TOVÁBBI JEGYINFORMÁCIÓ: HONLAPUNKON ÉS FACEBOOKON.
AZ ELŐADÁS AZ NKA HANGFOLGALÓ PROGRAMJÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9.
+3670 331 7183, +3626 340 468
WWW.KOSKAROLYMH.HU
INFO@KOSKAROLYMH.HU

Budakalászi

BUDAKALÁSZ

GYEREK NAP

2023. május 27. szombat, 14-20 óra

Radisics Milán:

A vértesszomszomsági roxy kalandjai
fotókiállítás és vetítéses előadás

A Házban működő csoportok, foglalkozások bemutatói:

R&G Welldance Gyurmese Kerekítő Lego Ping-Pong

Majorka Színház:

Pártás királylány
mesejáték

Hahó Együttes
gyerekkoncert

Meglepetés fellépő: Tuby

...ezen kívül: Népi játékpark,
Mini vidámpark légvárral,
Gokart-pálya, Arcfestés,
Helikopter-szimulátor ...

A részvétel minden programon ingyenes!

2011 BUDAKALÁSZ, Szentendrei út 9.
Tel.: +3626 340-468, +3670 331 7183

www.koskarolyh.hu
facebook /kkmhk